

J e g y z ő k ö n y v i k i v o n a t

Tiszaöldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2018. április 26-án tartott testületi ülésének jegyzőkönyvéből

**Tiszaöldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének
247/2018. (IV.26.) határozata
a 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó beszámoló
elfogadásáról**

1. Tiszaöldvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámolót a mellékelt tartalommal elfogadja.
2. Tiszaöldvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete a beszámoló alapján megállapítja, hogy a városban végzett gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátása a jogszabályok szerint, megfelelő színvonalon történik.
3. Erről értesülnek
 1. Tiszaöldvár Város Polgármestere – Helyben,
 2. Tiszaöldvár Város Önkormányzatának Jegyzője – Helyben,
 3. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya (a Szervezési és Igazgatási Osztály útján)
 4. Polgármesteri Hivatal Szervezési és Igazgatási Osztálya – Helyben,
 5. Egyesített Szociális Intézmény Vezetője – Helyben
 6. A beszámolóban megjelölt intézmények vezetői

K.m.f.

Hegedűs István
polgármester sk.

Hajós Attiláné dr. Szlama Katalin
címzetes főjegyző sk.

A kivonat hitelül:

Tiszaöldvár, 2018. április 26.

Patóné Bajkai Diána s.k.
jegyzőkönyvvezető

BESZÁMOLÓ

TISZAFÖLDVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉSE A 2017. ÉVI GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL

2018. április

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	1
1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLY ADATAIRA.....	3
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA.....	4
2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.....	5
2.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása	6
2.4. Rendkívüli települési támogatás.....	7
2.5. Helyi közlekedési támogatás	8
2.6. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok	8
3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA.....	13
4. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ÉS HATÓSÁGI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAI, A MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA	28
5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN	28
5.1. A jelenlegi legsúlyosabb gyermekvédelmi, gyermekjóléti problémák Tiszaföldváron a jelzőrendszer tapasztalatai alapján	28
5.2. A problémák alapján meghatározott legfontosabb célok, eszközök azok megoldására és javaslatok a jövőre vonatkozóan	36
6. BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA.....	39
6.1. Tiszaföldvár Város Közbiztonsági és Bünmegelőzési Koncepciója.....	39
6.2. Tapasztalatok a fiatalkori és gyermekkori bűnelkövetésről.....	41
6.3. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat Pártfogó Felügyelői Szolgálatának 2016. évi tapasztalatai.....	43
7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS, A CIVIL SZERVEZETEK RÉSZVÉTELE A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁSOK ELLÁTÁSÁBAN	46

BEVEZETÉS

A gyermekvédelem elmélete sokáig konkrét formát nem öltött. A nevelés és az oktatás (fő szinterei a család és az iskola), és annak tartalma volt az, mely ezt a funkciókat betöltötte. A gyerekek szerepe napjainkra és napjainkban fontos kérdés lett. A társadalmak rájöttek arra, hogy védeni, óvni kell őket. Mint ahogyan azt 1929-ben már *Csorna Kálmán* árvaszéki ülnök *A szociális gyermekvédelem rendszere* című művében meg is fogalmazta: „Mert, amelyik nemzet a gyermeknek örülni nem tud, amelyik az ifjúság javáért minden áldozatot meghozni nem képes, az már: „enyésző nép, amely múltján borong”.”

Magyarországon 1901-ben születtek meg az első olyan jogszabályok, amelyek az elhagyottá nyilvánított, valamint a talált gyermekek jogairól és ellátásáról szóltak, s így a gyermek- és ifjúságvédelem egységes jogszabályok által meghatározott állami kötelezettséggé vált. A jogszabályok szintjén ekkor rögzítették először, hogy az állam szociális értelemben vett felelősségvállalása ezen a területen is szükséges, és nem megengedhető, hogy csupán az állampolgárok önkéntességén alapuló jótékonyági felajánlások szolgáltassák a családjuk által nem megfelelően ellátott gyermekeknek az ellátását célzó tevékenységek hátterét. A törvény megalkotásával az állam az elhagyottan nyilvánított gyermekek először hét, majd – a jogszabályok még ugyanebben az évben történt módosításával – tizenöt éves koráig tartó gondoskodásáról rendelkezett.

1920-as években deklarálta a gyermeki jogokat a Népszövetség, mellyel elismerte, hogy a gyermekek egészséges fejlődéséhez különleges bánásmódra van szükség. Majd 1952-től az elhagyott gyerekek állami gondozottakká váltak, mely gondoskodás egészen 18 éves korukig kiterjedt. A rendszerváltást követően a 90-es években szükségessé vált a gyámügyi igazgatás és a gyermekvédelem egységes jogi szabályozása, melynek során a korábbi jogszabályok kiegészültek a korszerű európai gyermek- és ifjúságvédelem követelményeivel is.

Hatályos gyermekvédelmi törvényünk, a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 1997. november 1-jén lépett hatályba. A törvény meghatározza a gyermekek lapvető jogait, és azok érvényesítési garanciát, a gyermekvédelem gondoskodás egyes formáit, fő szabályait, és a gyámügyi igazgatás szervezetét. 96. § (6) bekezdésében szabályozza továbbá a települési önkormányzat azon kötelezettségét mely szerint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig átfogó értékelést készít.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 170/A. §-a, illetve a 10. számú melléklete tartalmazza az átfogó értékelés tartalmi követelményeit, melyek a beszámoló elkészítésekor hatályos normaszöveg értelmében a következők:

- A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
- Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,

- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai, továbbá gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
- Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
- A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
- A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

A beszámoló a Gyer-ben meghatározott tartalmi követelmények szerint épül fel. A minél átfogóbb beszámoló elkészítése érdekében megkerestük a gyermekvédelmi jelző rendszer tagjait is. A beszámoló elkészítésében aktívan közreműködtek az alábbi intézmények, szervezetek vezetői, munkatársai:

- Városi Bölcsőde Tiszaföldvár
- Vadárvácska Óvoda
- Belterületi Óvoda
- Homoki Óvoda
- Papp Bertalan Ószőlői Általános Iskola
- Kossuth Lajos Általános Iskola
- Homoki Általános Iskola
- Révay György Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium
- Hajnóczy József Gimnázium, Humán Szakgimnázium és Kollégium
- Egyesített Szociális Intézmény Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
- Kunszentmártoni Rendőrkapitányság
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Igazságügyi Osztály
- Városi Könyvtár
- Városi Művelődési Ház
- Védőnői Szolgálat
- Római Katolikus Plébánia Tiszaföldvár
- Tiszaföldvári Polgármesteri Hivatal

Az 2017-es év adatain és tapasztalatain kívül a beszámoló felvázolja a korábbi és a várható tendenciákat, és megoldási alternatívákat is igyekszik felmutatni a felmerült problémák kezelésére.

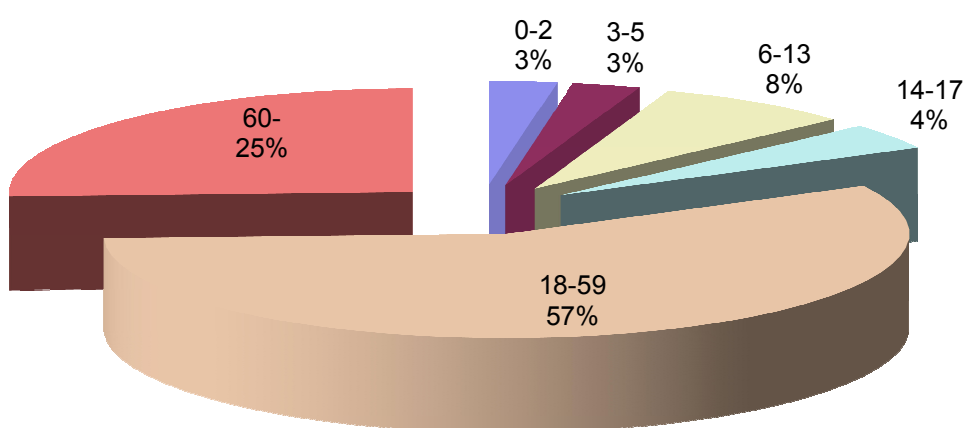
1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLY ADATAIRA

A hivatalos adatok szerint Tiszaföldvár állandó népességszáma a 2017. december 31-i állapotnak megfelelően: 10.945 fő. Ez az előző évekhez hasonlóan csökkenő tendenciát mutat. A 2016. évhez képest a település állandó lakosságának száma 140 fővel csökkent.

A település állandó népességszámának korcsoportos bontása az alábbiak szerint alakult:

életkor	férfi	nő	összesen
0 - 2	166	128	294
3 - 5	144	152	296
6 - 13	449	420	869
14 - 17	235	208	443
18 - 59	3253	2984	6237
60 -	1124	1682	2806
Összesen:	5371	5574	10945

Életkor szerinti megoszlás

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

A Gyvt. határozza meg a gyermekek védelmének rendszerét, és egyidejűleg felhatalmazza a települési önkormányzatot a rendeletalkotásra, mely szabályozza az önkormányzat által pénzben és természetben biztosított gyermekvédelmi ellátások formáit, feltételeit, azok igénybevételének és érvényesítésének módját, szervezeti kereteit, az eljárási és jogosultsági szabályokat, valamint a személyes gondoskodást nyújtó alapellátásokat.

A Gyvt. szerinti pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- a gyermekétkeztetés,
- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás,

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- az otthont nyújtó ellátás,
- az utógondozói ellátás,
- a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásnak megállapítása,
- a védelembe vétel,
- a családbafogadás,
- az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- a nevelésbe vétel,
- a nevelési felügyelet elrendelése,
- az utógondozás elrendelése,
- az utógondozói ellátás elrendelése,
- megelőző pártfogás elrendelése.

Tiszaöldvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 24/2017.(XII.15.) önkormányzati rendeletében szabályozta a hatáskörébe tartozó pénzbeli és természetbeni ellátások valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások részletes szabályait.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 2006. január 1-től került bevezetésre, mely a gyermekek védelmét biztosítani hivatott pénzbeli és természetbeni ellátások körébe tartozik. Igénybevételének módját és jogosultsági feltételeit a Gyvt. és Gyer. szabályozza.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, természetbeni támogatásra (Erzsébet-utalvány), valamint külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

Természetbeni támogatás (Erzsébet-utalvány) 2017. évi támogatási adatai		
Támogatás időpontja	Támogatásban részesülők száma	Támogatás összege
Augusztus	649 gyermek	4.089.000,-Ft
November	589 gyermek	3.727.000,-Ft

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítására vonatkozó kérelmet a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú jogosult terjesztheti elő.

A kedvezményre való jogosultságot a gyermeket gondozó család egy főre jutó jövedelme, valamint vagyoni helyzete együttesen határozzák meg.

Amennyiben a települési önkormányzat jegyzője kérelemre vagy a gyámhivatal gyámrendelő határozata alapján megállapítja, hogy a gyermek részére kirendelt családbafogadó gyám a gyermeknek hozzátartozója, abban az esetben felülvizsgálja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot és az ahhoz kapcsolódó pénzbeli ellátásra való jogosultságot is.

Ha a kirendelt családba fogadó gyám a gyermek tartására nem köteles, akkor a jövedelemszámítás szempontjából nem tekinthető a támogatást kérővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozónak, így a támogatás megállapításánál csak a gyermek megélhetését szolgáló juttatásokat kell figyelembe venni.

A jövedelemhatár

- családban élőknel a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 130%-a, mely 2017-ben 37.050,- forint,
- egyedülállóknál, tartós beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermekeknél, valamint nagykorúaknál 140%, mely 2017-ben 39.900,- forint volt.

A nagykorúvá vált fiatal esetén legfeljebb

- a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató 23. életévét még be nem töltött fiatal,
- felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanuló 25. életévét még be nem töltött fiatal részére,

amennyiben a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

2016. évben 403 család 713 gyermeke részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, 2017. évben 302 család 608 gyermeke kapta meg a jogosultságot.

2016. évhez képest 2017-ben is többségben vannak az egy-, illetve kétgyermekes családok a három-, vagy többgyermekes családokhoz képest. Az egyedülálló szülők aránya 2016. év adataihoz képest csökkenést mutat, a 302 családból mintegy 163 családban neveli egyedül a szülő a gyermekét, gyermekeit.

Jellemzően a 7-14 éves korosztályból részesülnek a legtöbben kedvezményben. A nagykorú gyermekek száma jelentősen csökkent, 18 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ez meglepően alacsony a korábbi években tapasztalt 30-33 főhöz viszonyítva. Bár továbbra is ez a korosztály, amely a legkevésbé tudja kihasználni a kedvezmény adta lehetőségeket, a csökkenés oka a tapasztalatok szerint, hogy a felsőoktatási intézményekben tanulók körében a hallgatói jogviszony megszűnik.

A legtöbb család 2017. évben foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, illetve családi pótlékban és valamilyen gyermekgondozási támogatásban részesült csupán.

Az év folyamán nem került sor elutasításra.

Megállapítható, hogy a településen élő, gyermeket nevelő nehéz helyzetben lévő családoknál továbbra is rendkívül fontos támogatási forma a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. Különösen kiemelt jelentősége van a rászoruló családok gyermekeinek ingyenes étkezésének biztosításában. Tekintettel arra, hogy az ellátás elsősorban természetbeni segítséget jelent a családok számára, az ellátó rendszeren belül elmondható, hogy ténylegesen betölti a szerepét.

2.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalma és annak megállapítása, továbbra is a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése kora gyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságon túl:

- a szülő, a családba fogadó gyám (a továbbiakban: gyám) alacsony iskolai végzettsége,
- alacsony foglalkoztatottsága,
- az elégtelen lakáskörülmények, a szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben élés ténye.

Amennyiben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságon kívül a fentiekből egy további feltétel megléte megállapítható, az a hátrányos helyzet, ha két további feltétel megvalósul, az a halmozottan hátrányos helyzet fennállását jelenti.

A halmozottan hátrányos helyzet fennállását a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás önmagában is megalapozza.

A nevelésbe vett gyermek halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül külön megállapító határozat nélkül is, hiszen ebben az esetben nincs mit mérlegelnie a hatóságnak. Az utógondozói ellátásra jogosult, tanuló vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt érdekében az ügyében eljáró gyámhatóság hivatalból állapítja meg a halmozottan hátrányos helyzet fennállását.

A hatóságnak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására irányuló eljárás keretében kell vizsgálnia, hogy a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet feltételei fennállnak-e, ugyanis a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása érdekében benyújtandó kérelem melléklete lett a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzet megállapítása iránt benyújtandó adatlap is.

A hatóság rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító határozat meghozatalával egyidejűleg, azzal azonos időtartamra, de - az adatvédelmi szempontok miatt - külön döntésben állapítja meg a gyermek hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

Amennyiben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság annak lejártja miatt ismételt megigénylésre került, abban az esetben azzal egyidejűleg a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának vizsgálatát is kérni kellett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylőlapján. Amennyiben a kérelmező a jogszabályi feltételeknek megfelel a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményről, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásáról külön-külön határozatban kell döntenie. A hátrányos, halmozottan hátrányos fennállásáról szóló határozat egy példányát jogszabályi előírás alapján minden esetben meg kell küldeni az intézmény részére.

A hatóság a hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számáról nyilvántartást vezet, valamint adatszolgáltatást nyújt.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2017. december 31-ei statisztikai állapotnak megfelelően:

Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
212	135

2.4. Rendkívüli települési támogatás

A rendkívüli települési támogatás nagykorú részére eseti jelleggel adható pénzbeli támogatás, amely kérelemre és hivatalból is megállapítható, feltéve, hogy a kérelmező családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át.

A támogatás keretében kiemelten szerepelnek azon alkalmanként jelentkező nem várt többletkiadást eredményező okok az előforduló betegségeken túl, melyek kiskorú gyermekek ellátáshoz, neveléshez kapcsolódóan jelentkezhetnek, Ezek különösen:

- válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása érdekében,
- iskoláztatás biztosítása érdekében,
- gyermek fogadásának előkészítéséhez,
- nevelésbe vett gyermek családjába való kapcsolattartáshoz,
- a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások,
- gyermek hátrányos helyzete,
- gyermek részére gyógyászati segédeszköz vásárlása.

Ezen okok bármelyikének felmerülése esetén, indokolt esetben az Egyesített Szociális Intézmény Család- és gyermekjóléti szolgálatának közreműködésével, a rendkívüli települési támogatás iránti kérelem, soron kívül kiemelt figyelemmel kerül elbírálásra.

2.5. Helyi közlekedési támogatás

Tiszaöldvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 17/2013.(VIII.02.) önkormányzati rendelete értelmében 2017. évben a települési önkormányzat a rendeletben meghatározott feltételek szerint helyi közlekedési támogatást állapíthatott meg annak a személynek, aki

- a településen működő oktatási intézmények nappali tagozatán tanulói jogviszonnyal, valamint a városban bejelentett lakcímmel rendelkezik,
- és a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének háromszorosát (2017 évben 85.500,-Ft)

A jogosultság egy tanévre, de legfeljebb a helyi közlekedési szolgáltatás működésének időtartamára állapítható meg.

A helyi közlekedési támogatás kedvezményes bérlet formájában kerül megállapításra, melynek összege 950,-Ft/fő/hó. 2017. évben havonta átlagosan 315 diák részére került megállapításra a helyi közlekedési támogatás.

2.6. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A közétkeztetés különböző korú, nemű és foglalkozású emberek étkeztetésével foglalkozik. A közétkeztetés társadalmilag közös szükségletet elégít ki, az állam által vállalt feladat. A megvalósítás államháztartás alrendszerén pl. önkormányzati szerveken keresztül, illetve egyházi szervezeteken, alapítványokon, társulásokon és vállalkozásokon keresztül történik. A közétkeztetésnek **speciális területe a gyermekétkeztetés**, ami bölcsődések, óvodásokat, általános és középiskolásokat, kollégistákat és gyermekotthonokban élőket érinti. A közétkezés feladata a résztvevők számára étkezési időben, élettani igényeiknek megfelelő jellegű és összetételű táplálékot biztosítani, és azok táplálkozási szokásait, ízlését, magatartását és étkezési kultúráját kedvező irányba befolyásolni.

A **gyermekétkeztetés** beépült a gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni ellátások közé, mint olyan természetbeni ellátás, amely egyre nagyobb szerepet kap, tekintettel az ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés kiterjesztésére, a nevelésbe vett gyermekek ingyenes gyermekétkeztetésének biztosítására és a gyermekétkeztetésre fordított növekvő költségvetési forrásokra, hiszen a gyermekeknek juttatott étkeztetés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermek alapvető szükségletének biztosításához.

Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére a bölcsődében, mini bölcsődében, az óvodában, nyári napközis otthonban, általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusban, az általános iskolai és a középfokú menzai ellátás keretében, fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében (együttesen intézményi gyermekétkeztetés).

A Gyvt. 21/A. § (1) bekezdése alapján az intézményi gyermekétkeztetés keretében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkeztést, gyermekek és tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési intézményben a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkeztést kell biztosítani. A települési önkormányzat a közigazgatási területén a köznevelési fenntartó által fenntartott kollégiumban elhelyezett gyermekek részére a reggeli, és vacsora főétkeztéseket, valamint a tízórai és uzsonna formájában két kisétkeztést.

A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet tartalmazza az egészséges táplálkozás - reformétkeztetés – szakmailag megalapozott szabályit, részletesen leírja a gyermekétkeztetéssel kapcsolatos szakmai követelményeket, amelyet minden közétkezőnek be kell tartani. A rendelet előírásainak megfelelő étkeztetés biztosítása alapján, minden étkeztetésben részt vevő azonos mennyiségű és minőségű étkezésben tud részesülni. Településünkön a közétkeztetésben részesülő gyermekek speciális táplálkozási igényei - sajátos egészségi állapotra tekintettel – minden esetben kielégítésre kerülnek.

Az önkormányzat a gyermekétkeztetést a köznevelési intézmények, illetve a bölcsőde útján biztosítja, az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. közreműködésével.

A Szolnoki Tankerületi Központ fenntartásában működő Révay György Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumban a gyermekétkeztetést az önkormányzat a Szolnoki Tankerületi Központtal kötött megállapodás alapján az intézmény a saját konyháján keresztül, az önkormányzat megrendelésére látja el.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért térítési díjat kell fizetni. A gyermekek napközbeni ellátása intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó összege. Mivel két szolgáltató látja a településen a gyermekétkeztetésével kapcsolatos feladatokat, így külön-külön szolgáltatóként került meghatározásra az étkezésért fizetendő térítési díj az eltérő működési költségek miatt. Az intézményi térítési díjak évente felülvizsgálatra kerülnek.

A személyi térítési díjat az intézményvezető a nyersanyagköltség napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezési napok számának szorzatával állapítja meg. A személyi térítési díjat azonban a törvényben meghatározott normatív kedvezmények figyelembe vételével kell meghatározni.

Az intézményi gyermekétkeztetésre **ingyenesen** vagy **kedvezményesen jogosult** gyermekek körét a Gyvt határozza meg az adott intézmény típusát figyelembe véve. Az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre többféle jogcímen is jogosult lehet egy gyermek, melyek közül gyermekenként csak egy, a legkedvezőbb helyzetet megalapozó jogcímet kell figyelembe venni. Ingyenes étkezés jövedelmen alapuló normatív kedvezményének lehetőségét a bölcsődei vagy óvodai ellátásban részesülő gyermek esetén akkor lehet igénybe venni, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér nettó összegének 130 %-át (2017. évben a 110.224.-Ft-ot). Ezen kedvezménynek köszönhetően a Városi Bölcsődében 5 fő fizet térítési díjat jövedelmi helyzete alapján. A Homoki Óvodában térítési díjat egyetlen gyermek esetében sem fizetnek, még a Belterületi Óvodában 4 gyermek után fizetnek térítési díjat, a Vadárvácska Óvodában pedig 32 fő a fizetők száma.

A jogszabályi változásoknak köszönhetően egyre nő az ingyenesen vagy kedvezményesen étkező gyermekek száma.

Gyermekétkeztetés költségének 2017. évi települési adatai	
Összes költség	197.576.293,- Ft
Bevétel	30.293.856,- Ft
Támogatás	143.804.410,- Ft
Saját erő	23.478.027,- Ft

A **szünidei gyermekétkeztetés** biztosítására a települési önkormányzat köteles, ha a jogosult gyermek szülője, törvényes képviselője kéri azt. A szünidei gyermekétkeztetés a déli meleg főétkezés biztosítását jelenti. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak közül a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenes szünidei gyermekétkeztetésre. A szünidei gyermekétkeztetés időtartama igazodik a gyermek ellátást, nevelését biztosító intézmények zárva tartásához, illetve a tanítási szünetekhez.

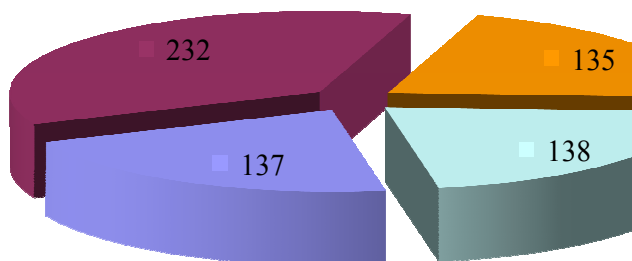
A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon és a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti **munkanapokon köteles megszervezni.**

Tiszaföldvár Város Önkormányzata 2017. évben a Képviselő-testület 69/2017. (I.26.) határozata alapján 2017. június 19-től 2017. augusztus 18-ig (45 munkanap) biztosította a nyári szünidő alatt a gyermekek étkeztetését. A közétkeztetést biztosító szolgáltatóval történt egyeztetés alapján a településen működő két főzőkonyhán (Tiszaföldvár, Baross krt. 109-111. és a Tiszaföldvár, Ószőlő Fő út 65. szám) tudták igénybe venni az étkezést az ebéd elvitelével.

Fentieknek megfelelően 2017. évben a településen négy alkalommal került megszervezésre a szünidei gyermekétkeztetés, melynek számszaki adatai a következőképpen alakultak:

	HH (fő)	HHH (fő)	Összesen (fő)
Tavaszi szünet	64	73	137
Nyári szünet	122	110	232
Őszi szünet	76	59	135
Téli szünet	79	59	138

**2017. évben a szünidei gyermekétkeztetésben részesülő
gyermekek számának szünetenkénti megoszlása**

Intézményi tapasztalatok

A *Városi Bölcsődében* törekszenek arra, hogy minél egészségesebb módon étkezzenek a gyermekek a bölcsődében, és megkapják mindazokat a tápanyagokat, melyek életkoruknak a legmegfelelőbb. A jogosultsági feltételek kedvező változása miatt növekedett az ingyenes étkező gyermekek száma.

Az *óvodai* tapasztalatok szerint általános probléma, hogy a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek csak az intézményben jutnak megfelelő mennyiségű tápláló ételhez. A gyermeknél a reggeli otthoni étkezés gyakran kimarad. A kedvezményes étkezési feltételek miatt térítési díjat egyre kevesebben fizetnek.

Az *általános iskolákban* általánosságban elmondható, hogy az étkező gyermekek létszámában folyamatos emelkedés tapasztalható az előző évekhez viszonyítva. Ennek okai, hogy a rászoruló jogosultak köréből egyre többen igénylik az ingyenes étkezési lehetőséget, valamint a szülők megnyugtatónak érzik, hogy gyermekük biztonságos és kulturált körülmények között étkezhet, valamint a köznevelési törvény hatályos rendelkezései miatt is, amely szerint az iskolának kötelező foglalkozásokat biztosítani 16 óráig, így többen veszik igénybe a napközis foglalkozásokat és az étkezést is. Azon tanulók akik étkezést igényelnek kb. 90 %-a napközis ellátásban is részesül. A napköziben teljes étkezési ellátást kapnak a gyerekek (tízórai, ebéd, uzsonna). A teljes térítési díjat fizetők azonban általában csak az ebédet igénylik. A gyermekek számára biztosított az előírásoknak megfelelő mennyiségű és minőségű étel.

A középiskolai étkeztetés esetében elmondható, hogy az étkeztetést igénybe vevő tanulók száma emelkedett. A szervezett diákétkeztetés minősége a szolgáltató-váltással, a területi vezető kiváló munkájával, a változatosabbá, ízletesebbé váló étrenddel, étkekkel javult.

Révay György Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumban az étkeztetést megállapodás alapján, az intézményben működő főzőkonyha biztosítja. A szakiskolában megtermelt zöldséget-gyümölcsöt, a tenyésztett sertéseket, tehéntejet felhasználja a konyha. Tapasztalható, hogy a szülők nem igazolják időben a gyermek kedvezményes étkezésre való jogosultságát. A diákok nagy része hátrányos helyzetű, rossz családi körülmények között él. Sok gyermek csak az iskolában étkezik. Hétvégéről vagy hosszabb szünetről lesoványodva, éhesen térnek vissza az iskolába.

A 2017. évben az önkormányzatunk által fenntartott intézményekben kedvezményes étkeztetésben részesülők statisztikai átlagléttszáma:

Étkeztetést biztosító intézmény	Étkező gyermekek (fő)	Ingyenes étkeztetésben részesült (fő)	50 %-os térítést fizetett (fő)	100 %-os térítést fizetett (fő)
Városi Bölcsőde	22	17	0	5
Belterületi Óvoda	106	102	0	4
Homoki Óvoda	122	122	0	0
Vadárvacska Óvoda	174	142	0	32
Óvodák összesen:	424	383	0	41
Homoki Általános Iskola	99	78	9	12
Kossuth Lajos Általános Iskola	278	151	42	85
Papp Bertalan Ószőlői Általános Iskola	183	75	28	80
Általános iskolák összesen:	560	304	79	177
Hajnóczy József Gimnázium, Humán Szakgimnázium és Kollégium	109	2	39	68
Révay György Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium	151	99	52	0
Összesen:	1244	788	170	286

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

Tiszaöldvár Város Önkormányzata az Egyesített Szociális Intézmény Család – és Gyermekjóléti Szolgálatának (a továbbiakban: Szolgálat) működtetésével biztosítja a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátást nyújtó gyermekjóléti szolgáltatást, továbbá a családsegítést.

2016. január 1-től a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások (jogi tanácsadás, pszichológus tanácsadás, kapcsolatügyelet, utcai és kórházi szociális munka) biztosítása kötelezően a járási székhelyű települési önkormányzat feladata, mely Kunszentmárton Járásban a Kunszentmárton Járás Család és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: Központ) működtetésével valósul meg.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális, személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítését. Feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyhelyzet megszüntetése, illetve a családból kiemelt gyermek visszahelyezésének segítése. A hatósági intézkedéssel érintett gyermekek ügyében a javaslatétel a Központ kompetenciája. Krízis helyzet kapcsán, vagy súlyos veszélyhelyzet kialakulása esetén a helyi Szolgálat közvetlenül is tehet javaslatot hatósági intézkedésre a Központ egyidejű értesítése mellett.

A Szolgálat egyik fontos feladata ennek megfelelően a prevenció, illetve az, hogy szolgáltatásai mindenki számára elérhetővé váljanak, mindaddig, amíg valamely feladatot nem lehet csak a hatóság bevonásával ellátni. Fontos az információnyújtás a gyermeki jogokról, a gyermek megfelelő fejlődését elősegítő anyagi támogatásokról és szolgáltatásokról, illetve azok hozzáférhetőségéről. Amennyiben a tájékoztatás nem elegendő, hozzá kell juttatni a gyermeket illetve a szülőt a számára szükséges segítséghez. A szolgáltatás biztosítása során a hangsúly a veszélyes tényezők csökkentésén és a család erősségeire való alapozáson, a családi egység megőrzésén van.

Elsődleges feladat tehát a gyermekek veszélyeztetésének megelőzése, illetve megszüntetése. Gyvt. alapján a veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A veszélyeztetettség megelőzésének szerves része a Szolgálat által működtetett észlelő – és jelzőrendszer, valamint segítségül szolgál még, a nem állami szervek bevonása is.

A helyi jelzőrendszer működtetési tapasztalatairól

A jelzőrendszer tagjai:

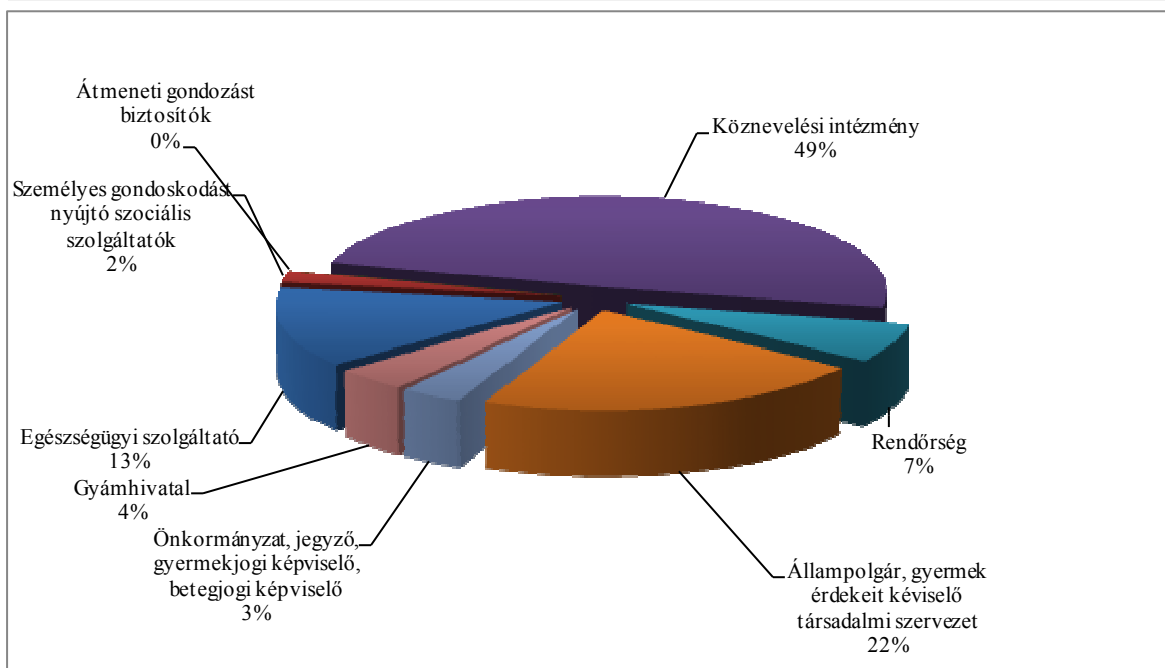
- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

Ezen szervek, személyek segítsége és információnyújtása elengedhetetlen a veszélyeztetettség megelőzésében. A velük való együttműködést a Gyvt. írja elő.

Az észlelő és jelzőrendszer által küldött jelzések száma

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatos jelzések
Egészségügyi szolgáltató	20
- ebből védőnői jelzés	17
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	3
Átmeneti gondozást biztosítók	0
Köznevelési intézmény	73
Rendőrség	10
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	32
Önkormányzat, jegyző gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő	5
Gyámhivatal	6
Összesen:	149
Jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	149

A Gyermekjóléti Szolgálat fogadja a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzéseket, majd a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, illetve a család szükségletéhez igazodó intézkedéseket tesz.

Köznevelési intézmények

2017-ben a Szolgálathoz legtöbb jelzés a köznevelési intézményektől érkezett: 73 db, ami az előző évhez képest 178%-ra emelkedett.

A jelzések 80-85%-ban csak a hiányzási órák számát tartalmazza, nem tér ki a gyermek tanulmányi előmenetelére, órai magatartására, a szülő együttműködésére, hogy tapasztaltak-e valamilyen változást a tanuló életében. Tapasztalatok szerint továbbra is jellemző, hogy a jelzőrendszer tagjai már csak nagyon súlyos, akut probléma esetén jeleztek. A szülővel való jó kapcsolat megőrzésének érdekében és az esetleges drasztikus gyermekvédelmi intézkedés meglépésétől való félelem miatt, a gyermek észlelt veszélyeztetettségéről nem küldenek jelzést időben, illetve több jelző rendszeri tag számára az írásban történő jelzés nehézséget okoz.

Állampolgárok

Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezettől érkezett jelzések száma 32 db. volt, ez négyszeresére emelkedett az előző évhez képest. A bejelentések legalább fele névtelen, telefonos vagy levélben történő bejelentés volt, és zömében gondozott családokat érintett. A bejelentett gyermekek körülményeit minden esetben ellenőrzik, a szükséges intézkedést a családsegítők megteszik. A bejelentések többször súlyos problémákról szóltak, valamint továbbra is jellemző, hogy magánszemélyek szinte kivétel nélkül kérik az adataik zártan kezelését.

Védőnői szolgálat

A védőnői jelzések száma a felére csökkent, reméljük az is ennek oka lehet, hogy a védőnői szolgálat részvételével különböző szempontok szerint 3 szakmaközi megbeszélés is történt.

A többi jelzőrendszeri tagtól hasonló számú jelzés érkezett mindkét évben.

Össességében a jelzések száma 42%-al emelkedett 2017-ben az előző évhez képest.

A családsegítők több oldalról járják körül a bejelentéseket, mielőtt az együttműködés fenntartásáról vagy lezárásáról döntenének. Ilyen esetekben a bejelentett családot körülvevő egyéb szakemberek (pl.: iskola, óvoda) véleménye is nagyon fontos. Az hogy ők mit értékelnek problémának, mennyire tartják azt súlyosnak és a leglényegesebb, hogy felmerik - e vállalni a családdal való esetleges konfrontálódást. Sokszor kell szembesülni a gondozási munka illetve a veszélyeztetettség feltérképezése során, hogy a jelzőrendszeri tagok nem merik felvállalni a család előtt, a tapasztalt és kifogásolt problémákat, féltvén ezzel a későbbi jó kapcsolatukat. Sokszor úgy várnak változást, hogy felelősséget nem vállalnak.

A Család –és Gyermekjóléti Szolgálat 2017. február 21-én tartott éves jelzőrendszeri értekezletéről

A gyermekvédelmi tevékenység éves értékelésén túl meghívott vendégeink színvonalas előadásokat tartottak, melyet a maguk szakterületének megfelelő módon közelítették meg, így:

1. Tájékoztató a hatósági ügyekkel kapcsolatos feladatok mentén a Család - és Gyermekjóléti Szolgálatoknál
előadó: Czene Krisztina az Egyesített Szociális Intézmény intézményvezetője
2. Magántanulóság, valamint a gyermek és ifjúságvédelmi felelősök feladatvállalásának szükségessége az iskolákban
előadó: Csatóné Fekete – Szabó Andrea KK Szolnoki Tankerülete
3. Pszichiátriai beteg a családban
előadó: Móré-Tamási Natasa Hetényi Géza Kórház Pszichiátriai Osztály szociális munkása
4. Gyermek és fiatalkorú szabálysértők és bűnelkövetők
előadó: Jordán Katalin r. őrnagy munkatársa

Szakmaközi megbeszélésekről a jelzőrendszer tagjai részére

1. Válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása; Veszélyeztetett kisdetek helyzete a településen
szakma specifikus megbeszélés védőnőkkel 2017. március 28.
(helye: Család és Gyermekjóléti Szolgálat Tiszaöldvár, Bajcsy - Zsilinszky út 10-12.)
2. Kiskorú anyák és családjaik segítse
szakma specifikus megbeszélés védőnőkkel 2017. április 11.
(helye: Család és Gyermekjóléti Szolgálat Tiszaöldvár, Bajcsy - Zsilinszky út 10-12.)
3. A családtervezéssel kapcsolatos csoportmunka megszervezésének lehetőségei a településen
szakma specifikus megbeszélés védőnőkkel 2016. május 9.
(helye: Család és Gyermekjóléti Szolgálat Tiszaöldvár, Bajcsy - Zsilinszky út 10-12.)
4. Rendőri intézkedéssel érintett családok, és személyek
szakmaközi megbeszélés rendőrséggel 2017. június 27.
(helye: Család és Gyermekjóléti Szolgálat Tiszaöldvár, Bajcsy - Zsilinszky út 10-12.)
5. Gyermekbántalmazás
A jelzőrendszeri tagok feladatai, kötelezettségei a gyermekbántalmazás észlelése esetén
vendégünk: Hollik Zsuzsanna –gyermekjogi képviselő
szakmaközi megbeszélés 2017. október 10.
helye ESZI Idősek Klubja Tiszaöldvár, Mártírok út 86.
6. A Polgárőr Egyesület Tiszaöldvár közbiztonsága érdekében kifejtett tevékenysége a gyermek és ifjúságvédelem szempontjából
vendégünk: Kecse László –Tiszaöldvár Városi Polgárőr Egyesület elnöke
(helye: Család és Gyermekjóléti Szolgálat Tiszaöldvár, Bajcsy - Zsilinszky út 10-12.)

A szakmaközi megbeszéléseket a jelzőrendszer tagjai változó érdeklődéssel látogatták.

A szolgálatnál 2017. december 31-ig megjelent személyek száma:

- Együttműködési megállapodás alapján (hatósági intézkedéssel érintett gondozottak):
0-17 éves korig: 212 fő
18-99 éves korig: 125 fő
összesen: 337 fő (125 család)
- Nem együttműködési megállapodás alapján:
664 fő (373 család)

2016-2017 év összevetésének megállapításai:

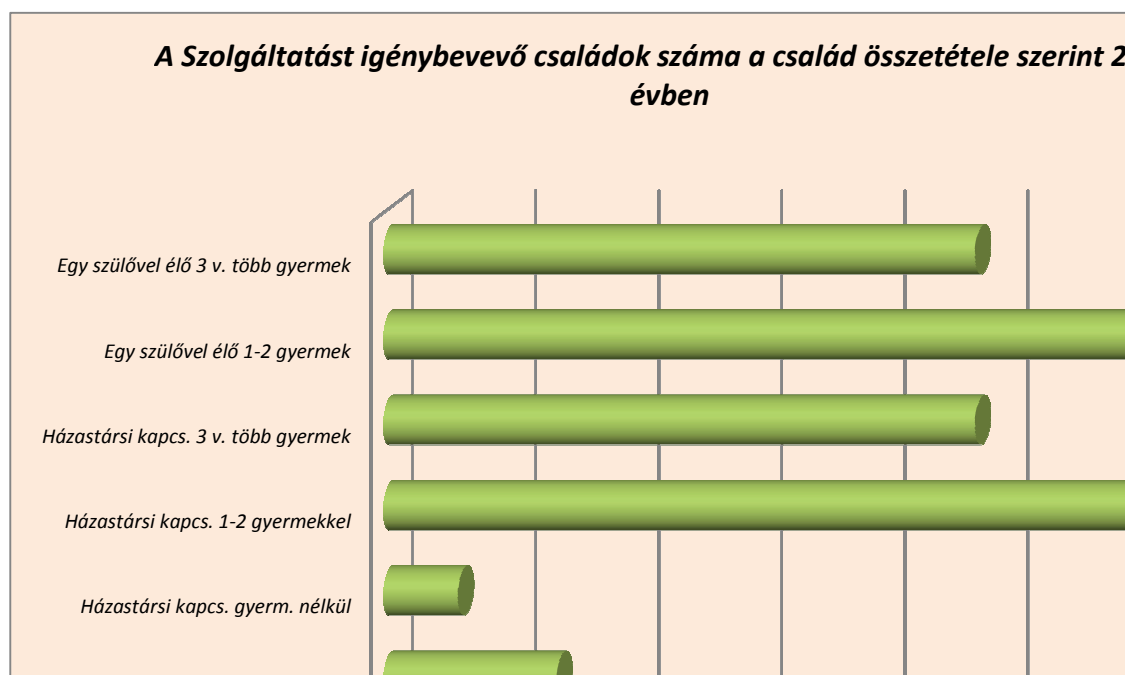
A Szolgálatnál megjelent együttműködési megállapodással rendelkező személyek száma vonatkozásában elmondható, hogy 2016-ban 0-17 éves korú gondozott 178 fő volt, mely 2017 évben 212 főre nőtt. Az őket nevelő felnőttek száma viszont 153 főről 125 főre csökkent.

Az összes gondozotti létszámban nem történt jelentős változás. 2016-ban 331 fő, 2017-ben 337 fő gondozott volt. A családok számában sincs jelentős változás, 2016-ban 124, még 2017-ben 125 családot gondoztak.

A gondozottak életkorát tekintve 0-5 éves korig kiegyenlítettnek mondható a nemek aránya. 2017-ben a 6-13 éves kiskorúak száma több mint 20 fővel, a 14-17 éveseké 15 fővel nőtt az előző évihez képest. A 6-13 éveseknél a lányok, még a 14-17 éveseknél a fiúk vannak túlsúlyban. Az őket gondozó nevelő törvényes képviselők, főleg a 25 évesnél idősebb korosztály esetében a nők száma meghatározó.

**A Szolgáltatást igénybevevő családok száma a család összetétele szerint 2017. évben
(együttműködési megállapodás alapján igénybe vett)**

Család összetétele	Családok száma
Egyedül élő	7
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	3
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 1-2 gyermekkel	33
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel	24
Egy szülővel/törvényes képviselővel 1-2 gyermek	34
Egy szülővel/törvényes képviselővel 3 vagy több gyermek	24
egyéb	0
Összesen	125

A családok összetétele szerinti a táblázatból láthatjuk, hogy a gondozott 125 családból 58 gyermeket nevelő család egyszülős, és 57 házastársi élettársi kapcsolatban élő családból is gyakori, hogy egyik, másik, vagy mindkét szülő hoz a kapcsolatba egy- két másik kapcsolatból származó gyermeket. *A sérült családi rendszer következtében a gyermekek veszélyeztetettségének oka, már ebből a tényből eredhet. Az életkori sajátosság, az iskolai kudarcok stb. további nehézséget okoztak a gondozásunkba került gyermekek számára.*

Veszélyeztetett kiskorúak száma 0-17 évesek

Okok		Érintett gyermekek száma
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma		281
Környezeti okból		198
Ebből	nevelési probléma	42
	szülők, család életvitele (szenvedélybetegségek, antiszociális viselkedés)	32
	családi konfliktus	25
	szülők betegsége	4
	gyermek családon belüli bántalmazása	11
	gyermek elhanyagolása	40
	egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetés	6

	iskolai kirekesztés erőszak	4
	kortárs csoport negatív hatása	6
	elégtelen lakáskörülmény	18
	kilakoltatás veszélye	0
	munkanélküliség	10
Magatartási okból		37
	gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	16
	csavargás	6
	tankötelezettség elmulasztása	15
Egészségügyi okból		7
	tartós betegség	1
	fogyatékoság	1
	magatartás és tanulási zavar	5
Anyagi okból		39
Családok száma, melyben az érintett kk.-ak élnek		124
A nyilvántartott veszélyeztetett kk.-ak súlyos veszélyeztetettség miatt közvetlen hatósági intézkedésre javasolt esetek száma		2

A Család és gyermekjóléti szolgálat a szervezés és szolgáltatás mellett szociális segítő munka eszközeivel családgondozást végez.

A szociális segítő munka történhet

- önkéntes megkeresésre,
- jelzőrendszer által delegált személlyel.

Az első interjú kapcsán a családsegítő együttműködési megállapodást köt a gyermek törvényes képviselőjével, vagy nagykorú személlyel, maximum egy év időtartamra, melyet 6 hónap után felül kell vizsgálni, hogy fenn áll-e a veszélyeztetettség. Együttműködési megállapodással gondozott családok esetében éves átlagban legalább három esetenaplóban dokumentált találkozásnak kell megvalósulnia.

Amennyiben feltételezhető, hogy a probléma egyszeri esetkezeléssel megoldható, ekkor eseti ellátáskörében történik a gondozás. Ugyanazzal a családdal több találkozás is megvalósulhat, melyet egyszeri adatlappal dokumentálnak a családsegítők.

2017-ben 618 fő jelent meg eseti ügyfélként legalább egy alkalommal a szolgálatnál, vagy családlátogatás alkalmával keresték fel a családsegítők.

Az eseti ügyfelek körébe tartoznak a szünidei gyermekétkeztetéssel kapcsolatosan, vagy a hátrányos helyzet megállapítása céljából a polgármesteri hivatal munkatársaival közösen felkeresett ügyfelek is.

Az együttműködésre kötelezés során a Szolgálat a Központ esetmenedzsere és a családsegítő által elkészített gondozási nevelési tervben meghatározottak szerint segítő tevékenységet végez:

- védelembe vétel esetében,
- szakellátásban lévő gyermekek családjával.

A különböző kapcsolati alapokról elinduló családgondozás módszereiben és menetében más és más, de tartalmát tekintve azonos.

A Szolgálat a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében korrekciós tevékenységet folytat:

- családgondozás, a gyermek problémáinak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása,
- családi konfliktusok megoldásának elősegítése, így különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,

A szolgáltatásban részesülő számára az együttműködés során a családgondozó egyéni esetkezelést, életvezetési-, gyermeknevelési tanácsadást nyújt, szociális támogatási lehetőségekről információt közvetít, átirányít egyéb szolgáltatásba (egészségügy, oktatás, stb.), valamint segíti a hivatalos ügyek intézését.

A szociális segítő munka tapasztalatairól

2016. január 1. követően jogszabályi változások következtében a Szolgálat integráltan látja el a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait.

A hatósági intézkedéssel érintett (védelembe vett, családba fogadott, nevelésbe vett, utógondozott) gyermekek részére a Járási Központ esetmenedzsere koordinálja a veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló tevékenységet.

A helyi szolgáltató a szociális segítő munka eszközeivel segíti a gondozási nevelési tervben meghatározott módon a hatósági intézkedéssel érintet gyermeket és családjaikat.

A segítségnyújtás elsődleges módját az alapellátás keretében önkéntesen igénybe vehető, esetenként rögzített módon történő családgondozás jelenti. A családgondozás mindenkor a segítő kapcsolatra és a kölcsönös együttműködésre épül.

A család gondozásának filozófiája, hogy a gyermek jólétét akkor szolgáljuk legjobban, ha megerősítjük a családot, mint egységet.

A család segítése, gondozása tervezett tevékenység. A családgondozás hosszú folyamat, nem egy személy, tünet vagy probléma megoldását célozza, hanem egy komplex tevékenység, mely a család problémamegoldásának javítását szolgálja. A tevékenység maga széles körű, de a megoldásban az ún. "kis lépések" elve érvényesül. Csak olyan ütemben történik a haladás, ahogy a család képes a változások befogadására.

Az együttműködés alapja a család, az egyén értékrendje, amely ha különböző mértékben is, de ütközik a családgondozó által képviselt értékekkel, normákkal, ezért kezdetben csak olyan feladatokat tűz ki a gondozó, amelyek az ügyfél számára is fontosak. Olyan normákat próbálnak közvetíteni feléjük, melyekkel ők maguk is tudnak azonosulni, így felhasználható saját motiváltságuk.

Amikor a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem lehet: a gyermek körül a problémák tovább súlyosbodnak, veszélyeztetettsége fennáll, a szülő és/vagy gyermek nem együttműködő esetkonferenciát szervez a szolgálat az a családtagok, a gyermeket ismerő szakemberek (óvoda, iskola pedagógus, védőnő) járási jelzőrendszeri koordinátor, esetmenedzser, családsegítő részvételével. Amennyiben az esetkonferencián résztvevők közös véleménye, hogy a gyermek veszélyeztetettsége gyermekjóléti alapellátás keretében nem szüntethető meg, az esetmenedzser elkészíti javaslatát gyermek védelembe vételére, vagy családból történő kiemelésére.

Kiemelten súlyos problémák, illetve ezek együttes fennállása, amelynek kapcsán szükségessé vált a 2017. évben esetkonferencia összehívása:

- alacsony jövedelmi viszonyok, megoldatlan lakáshelyzet,
- életviteli problémák (pénzbeosztási-és gazdálkodási problémák, adósság, szenvedélybetegség- kiemelten az alkohol, lumpen életmód, feltételezhető a drog, ill. egyéb tudat módosító szerek használata),
- gyermek elhanyagolása (fizikai és érzelmi), felügyelet nélkülség,
- családon belüli konfliktusok, bántalmazás,
- elvált, vagy különváltan élő szülők, gyermekekkel való kapcsolattartás miatti konfliktusok,
- neurotikus, pszichés megbetegedések,
- iskolai teljesítménykudarca, gyermek magatartásproblémája, beilleszkedési zavarok, nagyarányú igazolt és igazolatlan hiányzások,
- legális és illegális szerek használata a 14-18 éves fiatalok és a fiatal szülők körében, nagyon nagy probléma, az, hogy a szülők segítséget kérnek droghasználó gyermekek érdekében, a segítségnyújtás nem tud megvalósulni, mivel a gyermek önkéntes együttműködése szükséges,
- újszülött gyermek haza adhatósága a szülők életvitele, vagy nem megfelelő lakáskörülmények miatt.

A családsegítők mindent megtesznek annak érdekében, hogy minél több veszélyeztetett gyermeket kutassanak fel. Természetesen minden jelzés kapcsán felelősségteljesen, a szakma szabályainak megfelelően járnak el, igyekeznek ezen felül megtalálni a segítségre szoruló gyermekeket.

Súlyosságát tekintve, halmozott problémákkal találták a családsegítők magukat szembe, illetve olyan esetekkel, melyek a településen ez idáig nem fordultak rendszeresen elő, s a gyermekjóléti alapellátásnak eszközrendszere ezek kezelésére nem nagyon van. Konkrétan a megromlott párkapcsolatok következtében széteső családok esetében, a szülők mentális állapotára a túlfűtöttség, indulatok az egymás hibáztatásának olyan foka, mely a gyermek érzelmi, fizikai biztonságát veszélyezteti.

Iskoláztatási támogatás felfüggesztésével járó feladatok

Itt kell megemlíteni, hogy a Szolgálat fontos feladata között szerepel, hogy közvetíti az oktatási intézmények elvárásait, értékeit, normáit a család felé és viszont. Az iskolai mulasztások ügyében a családsegítő megpróbálja tudatosítani a gyermekben és a szülőben a tanulás fontosságát, illetve tájékoztatja a tankötelezettség elmulasztásának következményeire.

Az igazolatlanul mulasztó gyermekekkel a család segítők rendszeresen kapcsolatot tartottak, őket többségében alapellátás keretein belül gondozzák. Tapasztalatok szerint az igazolatlan hiányzások hátterében is a család működési zavara, vagy nevelési problémák állnak. A szakképzésben tanuló középiskolás fiatalok esetében további nehézséget jelent, hogy a településünkön nincs szakképző intézmény. A fiatalnak korán el kell indulnia otthonról. Sok esetben a szülők munkanélküliek, a fiattól pedig azt a rendszerességet várják el, amire a családjában nem lát mintát.

Aki 50 órát meghaladóan igazolatlanul távol maradt az oktatási intézménytől, az utána folyósított iskoláztatási támogatás folyósítása életkortól függetlenül szüneteltetésére került, továbbá a tanköteles gyermeket hatósági intézkedés keretén belül a járási gyermekjóléti központ javaslatára védelembe veszi a gyámhivatal.

Sajnos megfigyelhető hogy többnyire ugyanazok a gyermekek kerülünk látókörbe igazolatlan hiányzásaik miatt. Azok a gyermekek, akikkel általános iskolában is iskolakerülési gondok voltak, évekkel később szintén visszakerülnek a rendszerbe.

Konzekvenciaként elmondható, hogy addig, amíg a gyermek, a Család – és gyermekjóléti szolgálat gondozása alatt áll, több-kevesebb sikert el lehet érni az iskolába járás rendszerességének vonatkozásában, azonban az együttműködés lezárását követően a szülők nem tudják hosszú távú elvárásként a napi szintű rendszeres iskolába járást közvetíteni, s ez már tartósan nem is tud működni.

A súlyos beilleszkedési- és magatartászavarral küzdő gyermekek számára csak a magántanulói státusz az egyedüli megoldás, mivel az iskolák nem rendelkeznek megfelelő kapacitással a foglalkoztatásukra, számukra nincs megfelelő iskolatípus. A nemzeti köznevelésről szóló törvényben szerepelnek a speciális programok, melyek gyakorlati megvalósítása azonban még várat magára.

A magántanulói státusz többnyire nem a gyermek érdekét szolgálja, mert a megnövekedett szabadidő következtében a gyermek közösségbe való beilleszkedése és kötelességtudata sérül. A szülők sem tudják gyermekeik felügyeletét, a velük való foglalkozást életkoruknak megfelelően biztosítani, ennek következtében az egyébként is devianciára hajló gyermekek kriminalizálódhatnak.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek magántanulói státuszban történő oktatása során tanulmányaik sikeres befejezésére nem számíthatunk. Az okok egyrészt a kevés korrepetálói óraszám, és az alulszocializált családi miliőben rejlenek. Ezen gyermekek nappali rendszerű iskolai oktatásba való visszaintegrálása aggályos.

Ezzel párhuzamosan azonban figyelembe kell venni azokat a gyermekeket, akik a deviáns magatartású gyerekek osztálytársai és nap mint nap elsenvedői a viselkedésüknek. Több esetben az iskolák ezen gyermekek jogaira és érdekképviseletére hivatkozva kérték a problémás viselkedésű gyermek részére a magántanulói státusz megállapítását.

Tendenciaként megfigyelhető, hogy nem csak az alacsony jövedelmi viszonyok közt élő családokban, hanem a teljesen jól szituált személyek körében is egyre gyakoribb probléma valamely pszichiátriai kórkép megjelenése.

Ma Magyarországon a pszichés megbetegedések kezelése önkéntes, tehát a problémával érintett személy együttműködése szükséges a kezelés elkezdéséhez, mely együttműködés és a kezelés belátásának szükségessége az esetek nagy százalékában hiányzik, az egyébként betegség tudattal nem rendelkező személyek részéről.

Ez egy jelentős veszélyeztetettségi tényező az ilyen problémával érintett családokban élő gyermekekre nézve, ugyanis betegség típustól függően, gyakran kiszámíthatatlan milyen viselkedést produkálhat a beteg családtag, s ez milyen veszélyeket rejthet a gyermekekre nézve. Ha sikerül is megnyerni a betegséggel küzdők együttműködését, anyagi helyzetük miatt többnyire csak a járó beteg szakellátások felkeresésére van lehetőség, ahol a leterheltség miatt gondozásuk 5-10 percben és a különböző pszichiátriai gyógyszerek felírására redukálódik, tényleges segítő terápia, melytől eredményesség remélhető lenne, nem tud megvalósulni.

Szembetűnők azok a kedvezőtlen társadalmi, gazdasági, politikai változások, az elszegényedés folyamata, melyek közvetlenül a családokat érintik. A Szolgáltatnál jelentkező problémacsoportok közül változatlanul az anyagi és megélhetési problémákkal találkoztak a leggyakrabban az elmúlt évben, az előzőekhez képest jelentős változások nem voltak tapasztalhatók.

Az anyagi problémák megoldása során az információnyújtás mellett, a hivatalos ügyintézkésekben is kimagaslóan sok segítséget nyújtott a Szolgálat ügyfelei számára. A Család- és gyermekjóléti szolgálat gyakorlatilag minden szóba jöhető adatlapot tud biztosítani az ügyfelek számára, ezzel lehetővé tesszik azt, hogy az egyébként ellehetetlenedés szélén álló embereknek ne kelljen Szolnokra vagy Kunszentmártonra utazni ügyintézés céljából, ezzel plusz anyagi terhet róva rájuk.

Meg kell azt is jegyeznünk, hogy nagyon sok esetben a Szolgálatot felkereső ügyfelek, családanyák- és apák képtelenek egy egyszerű kérelem adatlapot kitölteni, melyen csak saját illetve családtagjaik személyes adatait kell feltüntetni, nem tudnak egyszerű telefonos ügyintézkéset lebonyolítani. Adó ügyek intézését leszámítva mindenben segítséget próbálnak a családsegítők nyújtani az őket felkereső személyeknek.

Változatlanul magas a gyermeknevelési problémák száma. Ez egy folyamat, amely gyakorlatilag a gyermek serdülőkorba lépésével körülbelül a 12. és 14. év között csúcsosodik ki. A háttérben többnyire egy elhibázott, következtelen nevelésmód áll. Továbbá jellemző, hogy mindig fellelhető hibás működés a családban (hibás érzelmi és viselkedési modellek a környezet részéről), fennáll a családi légkör rejtett vagy nyílt zavara, mely mentálisan is betegít, illetve probléma, hogy a szülő nem mindig partnere a nevelési – oktatási intézménynek a gyermek nevelésében.

A fenti táblázatban szereplő problémátípusok nagyon gyakran kerülnek átfedésbe, így a szülői elhanyagolás, a család életvitele párosul a nehéz anyagi helyzettel. Ezekben az esetekben, célirányos, a hiányosságok pótlására irányuló segítségnyújtás történik.

A problémák megoldását célzó szakmai tevékenységek szám szerinti megoszlását az alábbi táblázat mutatja 2017. évben (mindenki szerepel, aki valamilyen szolgáltatásban részt vett)

Szakmai tevékenységének száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	1001
Segítő beszélgetés	612
Tanácsadás	700
Ügyintézéshez segítségnyújtás	1001
Konfliktus kezelés	84
kríziskezelés	49
Közvetítés ellátáshoz való hozzáféréshez- pénzbeli	906
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez- természetbeni	924
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	421
Közvetítés család és gyermekjóléti központhoz	9
Esetkonferencia	72
Esetmegbeszélés	80
Esetkonzultáció	1001
Szakmaközi megbeszélés	823
Szociális és mentálhigiénés csoportmunka	0
Egyéni és csoportos készségfejlesztés	0
Közösségfejlesztés	0
Környezettanulmány elkészítése	513
Családlátogatás	1001
Adományközvetítés	907
Összesen	10104

A Szolgálat 2017. évi munkája során szakmai tevékenységével valamilyen formában családsegítés és gyermekjólét szolgáltatás végzése során 1001 személyt érintett.

31 esetkonferencia valósult meg, amely 72 személyt érintett.

Számos esetben keresik fel ügyfelek a Szolgálatot azon problémával, hogy közüzemi számláikat nem tudják fizetni vagy már jelentős hátralékot halmoztak fel (víz, villany, hulladék, stb.), illetőleg már az adott szolgáltatást ki is kapcsolták az otthonukból.

Több gondozott család esetében tudtak segítséget nyújtani az előre fizetős villany mérőóra felszerelésében, hogy áramellátásuk biztosítva legyen. Ebben nagy segítséget nyújt az E-on kihelyezett ügyfélszolgálat.

Jellemző tapasztalat az, hogy azok a családok, akik egyébként is szűkös anyagi keretből gazdálkodnak legális és illegális helyekről (pénzintézet, magánszemély) uzsorakamatra kölcsönöket, hitelek vesznek fel, nem mérlegelve azt, hogy a csábító hitelek, kölcsönök igénybevételének következménye, az, hogy adósságcsapdába kerülnek. Nem számolnak a veszéllyel, hogy anyagilag ellehetetlenülnek és ezzel együtt kockáztatják otthonuk elvesztését.

Az ilyen folyamatok megelőzésére nagyon kevés eszköz van, hiszen jószerével csak már akkor kérnek segítséget, amikor az adósságba belekeveredtek, illetve a csábító ajánlatok sok esetben nagyobb erővel bírnak, mint a családgondozó által kínált meggyőzés, takarékosagra intő-, pénzbeosztást célzó tanácsadás.

A gondozott családok zöménél pénzbeosztási problémát tapasztaltak a családgondozók. Több esetben érkezett arra utaló jelzést, hogy a családok jövedelmük egy részét szórakozásra, alkoholra, költik, s ez idő alatt a gyermekek felügyelete sem megoldott, és ez többnyire a segélyek és gyermekek után járó ellátások kifizetésének idején tapasztalható.

Az elmúlt évek változatlan tendenciája, hogy egyre több gondozott család került ki az úgynevezett „beköltözők” közül. Sajnos a település nagyon vonzó az alacsony jövedelemmel rendelkező, nehéz szociális státuszú sok gyermekes családok számára, hiszen a külterületi részen régi, lelakott, rossz állapotban lévő ingatlanokat bérelhetnek, vagy vásárolhatnak meg nagyon alacsony áron, sok esetben részletekben.

A jelzőrendszer nem zökkenőmentes működése miatt előfordul, hogy csak több hónapos itt tartózkodás után sikerül információt szerezni a segítségre szorulókról. Gyakorta ekkor szembesülnek azzal a ténnyel, hogy a családtagok a településen sem állandó sem tartózkodási lakcímmel nem rendelkeznek.

Tapasztalatok a családon belüli erőszak, gyermekbántalmazás helyzetéről

A családon belüli bántalmazás rizikófaktora a családi háttér oldaláról:

- Párkapcsolati problémák, diszharmonikus családi légkör, konfliktuskezelő képesség alacsony szintje.
- Anyagi problémák, egzisztenciális- és társfüggőség, mely meggátolja a felet, hogy a megromlott kapcsolatából ki tudjon lépni.
- Erőszak a családtörténetben, a saját szocializációja is sérült.
- Alkoholbetegség, pszichés problémák.

A Szolgálat tudomására jutott családon belüli bántalmazások (fő):

	2016	2017
Szülők általi bántalmazás		
fizikai	0	1
lelki	14	1
szexuális	0	0
Egyéb rokon általi bántalmazás		
fizikai	0	0
lelki	0	2
szexuális	0	2
Családon kívüli bántalmazás		
gyermek általi fizikai	1	2
felnőtt általi fizikai	0	0
felnőtt általi lelki	0	0
felnőtt általi szexuális	0	0

2017. évben szülők általi fizikai bántalmazás egy alkalommal jutott a családsegítők tudomására. Ideiglenes hatályú elhelyezésre került sor, majd védelembe vétellel a családba visszahelyezte a gyámhivatal a gyermeket. Az anya élettársa általi szexuális bántalmazás jutott a szolgálat tudomására, azonnali ideiglenes hatályú elhelyezést kezdeményezett a szolgálat családsegítője, a gyermekek nevelésbe kerültek, az elkövető ellen rendőrségi feljelentés történt.

A Szolgálat mindenkor feladatának tekinti, hogy segítse a jelzőrendszer tagjait a gyermekekkel szembeni rossz bánásmód felismerésében, feltárásában és kezelésében.

A családjukból kiemelt gyermekekkel kapcsolatos tapasztalatok

2017- ben gyermekvédelmi szakellátásba került gyermekek vonatkozásában elmondható, hogy a családból történő kiemelés 4 főt érintően súlyos fizikai elhanyagolás, 2 fő esetében szexuális abúzus, 1 főt érintve pedig gondozatlan terhesség okán történt.

A nevelésbe vett gyermekek családjával végzett szociális segítő munka során azt tapasztalható, hogy a szülők nem tudnak, vagy nem akarnak azonosulni a változtatás szükségességével, ebből következően gyakorta az erőfeszítésre vonatkozó kellő motiváltságot is nélkülözik. Probléma szokott lenni már a gyermekekkel való rendszeres kapcsolattartás is, melynek a fent említettek mellett jelentős okozója az anyagi helyzetük, ugyanis a kapcsolattartási helyszínekre történő utazás sok esetben komoly költségeket ró a családokra.

Nevelésbe vett gyermekekkel nem feltétlenül csak úgy kerül a Szolgálat kapcsolatba, hogy a gyermekeket elhelyezik, hanem előfordul, hogy a szülők a településre költöznek, s így válnak illetékkéssé a velük való munkában.

A Család – és gyermekjóléti szolgálat a családjukból kiemelt gyermekek és vérszerinti szülei közti kapcsolattartáshoz bizonyos esetekben helyszínt biztosít. 2017-ben 6 kapcsolattartásnak (15 gyermek) részére adtak helyet.

Várandós anyák gondozása

A szolgáltatás a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében meghatározott feladatai körében támogatja a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyákat is.

A családgondozók folyamatos kapcsolatban vannak a várandós anya gondozását ellátó személyekkel (pl.: védőnő), tanácsokkal látják el a kismamát, információkat közvetítenek, valamint segítséget nyújtanak a szülészetre való felkészülésben, az újszülött fogadásához szükséges fizikai környezet megteremtéséhez.

A 2017-es évben 6 fő szociálisan válsághelyzetben lévő várandós anyával került gondozásba. 3 esetben kiskorú anya terhességet kísérték figyelemmel a családsegítők és a védőnők közösen.

A többi esetben a lakhatási problémáik, anyagi nehézségek okozták a veszélyeztetettséget.

A szoros családgondozásnak, és a védőnői Szolgálat munkatársaival való hathatós együttműködésnek köszönhetően a gyermekek 4 esetben családjukba térhettek haza, egy gyermek gondozatlan terhességből ugyanakkor nevelésbe került. Egy várandós kiskorú családba fogadása volt folyamatban, aki 2018-ban várja gyermekét.

Elmondható, hogy válsághelyzetük többnyire életkorukból, instabil párkapcsolatukból, támaszrendszer és anyagi biztonság hiányából valamint az általuk már nevelt több gyermekből fakad, valamint abból, hogy nem tervezett gyermekvállalásról van szó.

Az édesanyák várandósságuk időtartama alatt többségében nem tudnak megfelelően felkészülni gyermekük fogadására, a szükséges kelengyét számukra megvásárolni egyáltalán nem vagy csak hiányosan tudják. Felelősségérzetük születendő gyermekük vonatkozásában nem megfelelő.

A válsághelyzetben lévő várandósokkal párhuzamosan, jelentősen megnövekedett a **gyermekeiket egyedül nevelő édesanyák száma** is. Az ő életüket nehezíti azon tény, hogy az egy vagy két gyermekük után járó ellátás nagyon kevés, viszont munkaviszony létesítésére gyermekeik felügyeletének biztosítása és jellemzően alacsony iskolai végzettségük miatt nincs lehetőségük.

3 vagy több gyermeket nevelő szülő anyagi helyzete kissé jobb, azonban, ha lenne is lehetőségük munkát vállalni, gyermekeiket felnőtt felügyelete nélkül nem hagyhatják a nyári szünetre és a tanítás vége után sem. Így munkát vállalni képtelenek. Sok esetben az is problémát okoz, hogy más településre utazzanak egy - egy hivatalos ügyintézés céljából. Ezen édesanyák számára nagyon nagy segítséget jelentene, ha gyermekeiket bölcsődébe tudnák íratni (sajnos jelenleg nem elégséges számú férőhellyel működik az intézmény) illetve valaki időszakosan a gyermekek felügyeletének ellátásában segítené őket.

A Szolgálat személyi – tárgyi feltételei

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás az intézmény önálló szakmai egységeként integráltan működik, a feladatellátás 4 fő, főállású családsegítő foglalkoztatásával történik, továbbá 2017. november 02-től asszisztensi feladatokat ellátó közfoglalkoztatott munkatárs alkalmazására is sor került.

A szakmai egység munkájának koordinálását szakmai vezető/családsegítő látja el az intézményvezető irányításával.

Az ügyintézésben és az ügyfelekkel való kapcsolattartásban két telefon, egy fénymásoló, egy szkennel és valamint dolgozónként személyi számítógép áll a Szolgálat rendelkezésére. Internet hozzáférés biztosított.

A családokhoz történő eljutás intézményi kerékpárok illetve az intézmény autójának igénybevételel történik.

4. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ÉS HATÓSÁGI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAI, A MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA

Városi Bölcsőde szakmai ellenőrzése

2017. június 7-én a Városi Bölcsődében szakmai ellenőrzést tartott a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztálya Szociális és Gyámügyi Osztálya végzése alapján a Magyar Bölcsődék Egyesülete.

Az ellenőrzés összegzése: Az intézményben dolgozók megfelelő szakmaisággal és gyermekbarát szemlélettel rendelkeznek. Nyitottságuk, befogadó készségük a színvonalas szakmai munka megvalósításának garanciája. Az ellenőrzés során tapasztaltak és a szükséges változtatások szóbeli értékelése jó hangulatú szakmai beszélgetés keretében történt.

Jegyzői gyámhatóság szakmai ellenőrzése

2017. április 27. napján kelt megkeresése alapján a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztálya Szociális és Gyámügyi Osztálya által a jegyzői gyámhatóság szakmai ellenőrzésére került sor.

Az ellenőrzés összegzése: A vizsgálat tapasztalatai alapján megállapítható, hogy Tiszaöldvár Város Önkormányzatának Jegyzőjénél a gyámhatósági munka magas színvonalú. Az eljárások lefolytatása minden esetben határidőben, és a szükséges eljárási cselekmények elvégzésével történik. Az ügyiratok átláthatóak, precízen rendezettek. A hatályos jogszabályi rendelkezéseket folyamatosan igyekeznek elsajátítani és alkalmazni.

5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

5.1. A jelenlegi legsúlyosabb gyermekvédelmi, gyermekjóléti problémák Tiszaöldváron a jelzőrendszer tapasztalatai alapján

A településen jelentkező problémák elemzése és bemutatása életkorok szerint, a jelzőrendszer intézményeinek tapasztalatai alapján.

Az Anya- és Csecsemővédelmi Szolgálat tapasztalatai szerint az egyes problémák már a terhesség alatt, illetve a gyermek születésekor kiderülnek. Ezeknek oka legtöbbször a családok rossz szociális körülményei, pénzügyi gondjai, egészségtelen életmódja, rosszul berögzült nevelési elvei. A gyermekeknél legtöbbször higiénés, illetve ebből adódó egészségügyi tünetek jelezhetik a problémát. Az intézményekben, tanácsadáson tisztasági vizsgálat, hajvizsgálat során is kiszűrhetők az ilyen gyermekek.

Ritkán fordul elő a radikális megoldás (pl. családból való kiemelés), mivel szerencsére nem jellemző a gyermekek bántalmazása (bár sajnos van rá példa), életüknek veszélyeztetettsége. Gyakoribb viszont a gyermekek védelembe vétele, családok helyzetének javítása a szociális juttatások keretein belül. A veszélyeztetett családoknál egészségnevelés, illetve rendszeres családlátogatás történik a családsegítő szolgálattal felváltva vagy közösen. Egyes esetekben a családi jövedelem beosztása, elköltése – bevásárlás a segítő szakemberrel együtt történik.

A nehézségek javítására nehéz végleges megoldást találni, mivel a személyi, pénzügyi helyzet segítése véges. Fontos az érintett családok tájékoztatását a lehetséges juttatásokról.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolatfelvétel először szóban, majd szükség szerint írásban történik. A két szolgálat között a jelzőrendszer jelenleg jól működik, kétirányú.

A Városi Bölcsődében az elmúlt év során, - figyelembe véve a gyermekvédelmi törvény és a helyi gyermekvédelmi rendelet előírásait – többségben olyan gyermekek nyertek felvételt, akiknek szülei munkavállalásuk, illetve képzésben való részvételük miatt nem tudták biztosítani a nappali felügyeletet, illetve 2 fő védelembe vett gyermek felvételére is sor került. 2017 évben, várólistára 4 fő került. Szóbeli tájékoztatást több szülő/gondviselő is kért a bölcsődei ellátással és a felvételi lehetőségekkel kapcsolatban. Amennyiben az adott időszakban nem volt hely, a következő gondozási-nevelési évben volt lehetősége a jelentkezési kérelem beadására.

Gyermekjóléti szolgálattól 2 fő védelembe vett gyermek felvételére érkezett javaslat, és mindkét gyermek részére tudtak biztosítani az ellátást. Minden esetben önkéntes módon vették igénybe a gondviselők a bölcsődei szolgáltatást gyermekük részére.

Az intézmény, mint jelzőrendszeri tag, nem élt jelzéssel a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek védelme érdekében, mivel semmiféle veszélyeztető helyzetet és magatartást nem tapasztaltak.

A családok széthullása, szülők közötti konfliktusok, illetve családon belül krízishelyzeteket tapasztalhatók néhány esetben, melyek hatást gyakorolhattak az érintett gyermekek érzelmi biztonságára. Fontos, hogy az ilyen krízishelyzetben lévő gyermekek számára minél nyugodtabb körülményeket biztosítsanak.

A Vadárvácska Óvoda (Tiszaöldvár, Kossuth Lajos út 124.) 174 gyermek ellátásáról, neveléséről gondoskodik. HH gyermek: 15 fő, HHH gyermek: 6 fő, SNI gyermek: 4 fő.

Napi munkájukban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készített helyi Nevelési Program az irányadó, valamint a nevelőtestület által elkészített és elfogadott Esélyteremtési Terv. Ezek a programok tartalmazzák óvoda gyermekvédelmi feladatait is. A Gyermekvédelmi Munkatervben rögzítik a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat, s ez a dokumentum része a pedagógiai működési tervnek, melyet egy-egy nevelési évre írnak a központi és tagóvodában, az adott gyermekösszetétel figyelembe vételével.

Óvodában minden óvodapedagógus a gyermekvédelmi felelősökön kívül is feladatának, kötelességének érzi a programban való közreműködést. Feladatuk az információnyújtás a szociális támogatottságról és az esetleges segítségnyújtási formák lehetőségeiről, a gyermeknevelés és fejlesztés irányairól.

Legfontosabb, hogy minden veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermek elérje az iskolaérettség szintjét.

Ezen feladatokat havonként lebontják, illetve havonként kiértékelik, amely pontos információt ad a gyermekek helyzetéről.

2017. évben előforduló, jellemző régebbi és új keletű problémák:

- Egyre gyakrabban fordul elő olyan kisgyermek, aki családból kiemelten, nevelőszülői státuszú családi nevelésben részesül.
- A gyermekek különböző anyagi háttérű, iskolázottságú, érdeklődési körű és temperamentumú családokból kerülnek óvodánkba. Jelentős arányban élnek megfelelő lakás és anyagi körülmények között, azonban az ő életszínvonaluk minősége is meglehetősen romlott az utóbbi időben, az ország gazdasági válsága miatt.
- Az óvodai összlétszám csaknem felénél az egyik szülő munkanélküli volt az elmúlt néhány hónapban.

A HH, HHH, SNI gyermekek ellátásában kiemelten fontos szerepe van a hosszú idő óta jól működő partneri együttműködésnek, jelzőrendszernek (védőnői szolgálat, gyermekorvos, családsegítő szolgálat, óvodát megelőző és folytató intézmények).

A *Belterületi Óvoda* (Tiszaöldvár, Szondi út 6/a) 106 gyermek ellátásáról, neveléséről gondoskodik.

2017. évben előforduló, jellemző régebbi és új keletű problémák:

- Több gyermek még mindig elhanyagolt külsővel, gondozatlanul, ápolatlanul érkezik az óvodába.
- A szülők nagy része gyermeknevelési problémával küszködik, a következtelen nevelés, anyagi forrás hiánya, egyedül nevelő szülő leterheltsége.

A *jelzőrendszer működésének tapasztalatai*. A megfelelő információáramlás hiánya. A jelzőrendszer egyirányú. Hiányoljuk a Gyermekjóléti Szolgálat előzetes jelzését az intézmény felé, a problémás családdal kapcsolatosan. A gyermekekről hivatalból kért jellemzőkértesülünk, vagy az esetmegbeszélésre való meghívás alkalmával szembesülünk a családok problémájával.

A *Homoki Óvoda* (Tiszaöldvár-Homok, Döbrei János út 129.) 122 gyermek ellátásáról, neveléséről gondoskodik.

2017-ben előforduló, jellemző régebbi és új keletű problémák, kiemelten kitérve a súlyosabb esetekre és a várható tendenciákra. A 2017-ben előforduló problémák már nem új keletűek. Gyakori, hogy a szülők nem tartják be az óvoda házirendjét, a jogaikkal tisztában vannak, de a kötelességeikkel nem. Minden évben visszatérően jellemző az alkoholizmus, a fejtetvesség, a bőrbetegségek, a lopások, a szülői érdektelenség, stb. Az óvónők egyre gyakrabban kénytelenek a rendőrségre menni meghallgatásra a szülők kiskorú veszélyeztetésének ügyében. Legsúlyosabb probléma az, amikor valamelyik szülő ittasan jön a gyermekért, akinek a gyermeket nem adhatják oda. Ez újabb konfliktusokat szülhet.

Az óvodába járó gyermekek szüleinek nagy része nem dolgozik. A munkanélküliségük okának megállapítása nem az intézmény kompetenciája. Néhány család „kukázással” próbálja jövedelmét kiegészíteni, valamint különböző segélyekhez, támogatásokhoz folyamodik, még alkalmi munkát sem vállal. Az óvoda feladata az, hogy a gyermekek jogait megvédje, megfelelő feltételeket biztosítson az intézményben számukra. Gyakran az óvoda a család. A szülői szeretetet, gyakran csak óvónőktől kapják meg a gyermekek.

Az óvónő szerető, védő, óvó gondoskodása, az óvónői szeretetben való megmártózás, a simogató kéz melege, a mosolygó, biztató tekintet, a körülölelő védettség adja meg a gyermekek számára az érzelmi biztonságot, mely a kiegyensúlyozott fejlődésnek feltétele.

A jelzőrendszer működésének tapasztalatai. A gyermekvédelmi felelős lelkiismeretesen végzi a munkáját. Az óvónők tájékoztatják őt az igazolatlan mulasztásokról, a gyermekeken látszó külsérelmi nyomokról, valamint minden olyan esetről, ami a gyermekvédelem hatáskörébe tartozik. A gyermekvédelmi felelős minden információt átad a vezetőnek, és együtt döntenek a lehetséges lépésekről. A gyermekvédelmi felelős kapcsolatban áll a tiszaföldvári és a cibakházi családsegítő központokkal, akiknek azonnal jelenti szóban és írásban (jelzőrendszer) az óvodában vagy családlátogatásokon tapasztalt olyan eseteket, melyek megoldása már nem az óvoda kompetenciája. A családsegítő központok meghívására esetmegbeszéléseken vettek rész 2017-ben is. A gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés lényege, hogy a segítség akkor érkezzen, amikor a problémák még kezelhetők, megoldhatóak.

Az együttműködés megfelelő a védőnővel és a gyermekorvossal is. Amennyiben gyakoribbá válik a fejtetvesség, vagy bőrbetegség, a védőnőt és a gyermekorvost hívják segítségül.

Kossuth Lajos Általános Iskola (Tiszaföldvár, Kossuth út 116-120.) tanulólétszáma 369 fő. Ebből: Hátrányos helyzetű 52 fő, Halmozottan hátrányos helyzetű 48 fő.

Iskolában az osztályfőnökök végzik a gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat, amelyben segítséget az igazgatóhelyettesek és az igazgató nyújt.

A gyermekvédelmi területen az alábbi problémák jelentkeznek az előző évekhez hasonlóan (gyakorisági sorrendben):

1. Magatartási problémák, rongálások.
2. Igazolatlan hiányzások, reggeli késések.
3. Lopások elvétele.
4. Dohányzás intézményen kívül, dohánytermékek birtoklása.

Magatartási problémák

Leggyakoribb magatartási probléma a tiszteletlen viselkedés, a tanítási órákon való fegyelmezetlenség. A magatartási problémák hátterében az otthoni nevelés hiánya a legfőbb ok.

A magatartási problémák rendezésére tett intézkedések a probléma súlyosságától függően lehet szaktanári figyelmeztetés, osztályfőnöki, igazgatói figyelmeztetés. A tartósan problémás tanulók szüleivel eseti és rendszeres megbeszélések. Sajnos vannak tanulók, akik esetében a folyamatos nevelői ráhatás is kevés, ezekben az esetekben javasolják a szülőnek, hogy keressék fel a helyi Nevelési Tanácsadó pszichológiai tanácsadóját. Súlyosabb magatartási problémával küzdőket továbbirányítják a Hetényi Géza Kórház Gyermekideg-gondozójába. Ezeknél a tanulóknál az estek nagy részében gyógyszeres kezelést javasol az orvos. A szülő együttműködése ezekben az esetekben nagyon fontos, mivel az ok legtöbbször veleszületett magatartási probléma, amelynek kezelése az iskola és a szülő szoros együttműködésében

lehet csak eredményes. Több szülőnek anyagi gondot jelent a gyógyszerek kiváltása és a rendszeres orvosi kontrollon való megjelenés útiköltsége.

Magatartási problémák nagyobb arányban fordulnak elő szociálisan hátrányos, halmozottan hátrányos illetve túlkoros tanulók körében. Súlyosabb problémák esetén felveszik a kapcsolatot a Gyermekjóléti szolgálat munkatársaival, akikkel esetmegbeszélés keretében keresik a megoldást a problémára.

Lopások, rongálások

Ezen cselekmények megelőzésére már a Házirendben felhívják a szülők és a tanulók figyelmét, hogy nagyobb értékű tárgyakat csak saját felelősségre hozhatnak az iskolába.

A megelőzés fontossága folyamatos nevelői feladat. A szülők kialakították a szekrények zárhatóságát és azok egy részét biciklilakkal zárják a tanulók. Ennek következtében a lopások aránya csökkent. A rongálások még mindig előfordulnak.

Az iskola vagyonvédelme szempontjából és a tanulók igazolatlan hiányzásainak megelőzése (lógás tanóráról) érdekében 2013 májusától közmunkaprogram keretében portaszolgálatot alkalmaznak. A tanulók szemléletének formálása, a környezetük, tantermek és épületek tisztaságának, épségének megtartása, megóvása szintén kiemelt szerepet kap az iskolai nevelés során.

Igazolatlan mulasztások

Az igazolatlan hiányzások emelkedése figyelhető meg az előző időszakhoz viszonyítva, főként a felső tagozatos tanulók körében.

Dohányzás

A iskola területén nem jellemző, hogy tanulók dohányoznának. Ami problémát okoz, hogy vannak tanulók, akik már rendszeresen dohányoznak otthon, az utcán, ezzel rossz példát mutatva fiatalabb iskolatársaiknak, osztálytársaiknak. Ezen a területen stagnálást, enyhe javulást érzékeltek az előző évek tapasztalatához képest.

A káros szenvedélyek kialakulásának megelőzésére az egész tanévet végigkövető programsorozatot szervez az intézmény, már hagyományokat követve. Ily módon drogrevenüciós előadásokat hallhatnak a tanulók, és egészséges életmódra nevelő (étkezést bemutató, sportvetélkedők, almaprogram, iskolatej stb.) programokon vesznek részt. Sajnos az otthonról hozott minták és a kortárs csoportok által meghatározott viselkedés igen nagy befolyással bír.

Veszélyeztető tényezők

A gyermekeket veszélyeztető tényezők között első helyen a rossz anyagi körülmények, a magatartási, beilleszkedési és tanulási problémák szerepelnek. Az anyagi problémák kezelésére az iskola és az önkormányzat leginkább az ingyenes tankönyv biztosításával, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel, az étkezés kedvezményességével tud segítséget nyújtani. Öröndetes, hogy már minden rászoruló tanuló (1-8.évfolyamig) igénybe veheti az ingyenes ebédet, tízórait és uzsonnát, amely nagyon sokat jelent ezeknek a tanulóknak az egészséges testi és szellemi fejlődésük szempontjából.

A jelzőrendszer működési tapasztalatai

Gyermekvédelmi problémák. Az utóbbi évek tendenciáját folytatva, egyre inkább érzik a tanulók elhanyagolását, a rossz társadalmi helyzet, a rendezetlen családi háttér hatását. Ez nyilvánul meg az igazolatlan hiányzások megnövekedett számában, nőtt a motiválatlan tanulók száma, akiknek nem érték a tanulás. Megjelent az a tanulói viselkedés, hogy sem a pedagógusokat, sem saját szüleiket nem tisztelik. *Gyermekvédelmi Szolgálattal történő*

együttműködés. 2017-ben két alkalommal vettek részt gyermekvédelmi konferencián. Rendszeresen küldenek jelzéseket, kérést, jellemzést a Gyermekvédelmi Szolgálatnak. Az együttműködés hatékonysága növelhető lenne ha az iskola is gyakrabban kapna visszajelzést. Az iskolák közötti megbeszélések rendszeresek. Segítséget jelentene, ha minden tanév elején egy gyermekvédelemben jártas szakember tájékoztatná a nevelő testületet az aktuális változásokról a gyermekvédelemben. Valamint egy, a tanévhez igazodó munkaterv közös összeállítása által a feladatok elvégzése mindkét részen gördülékenyebb lehetne.

Papp Bertalan Ószőlői Általános Iskola (Tiszaföldvár, Ószőlő Fő út 3.) tanulólétszáma 357 fő. Sajátos nevelési igényű gyermekek száma: 25 fő, BTMN gyermekek száma: 24 fő, hátrányos helyzetű gyermekek száma: 28 fő, halmozottan hátrányos helyzetű, gyermekek száma: 16 fő.

A Papp Bertalan Ószőlői Általános Iskola pedagógusai a napi nevelő-oktató munkájuk során nagy gondot fordítanak arra, hogy a tanulók közötti szociális, viselkedési és tudásbeli szintjét egységesebbé, kiegyenlítettebbé tegyék a pedagógiai módszerek alkalmazásával.

Az iskola feladatait nagymértékben meghatározza az iskola beiskolázási körzetében élő családok szociális helyzete.

A kapott határozatok alapján a hátrányos helyzetű tanulóink százalékos aránya: 8 % HH-s tanuló, 5 % HHH-s tanuló. A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő tanulók száma nem növekedett, ellátásuk megoldott az iskola gyógypedagógusa és az EGYMI logopédusa által.

Az előző évben 1 tanuló teljesítette a tankötelezettségét magántanulói státuszban szülői kérelem alapján.

2013. szeptember 1-vel került bevezetésre a 16 óráig tartó oktatásszervezési mód. Az igazgató a tanulót a szülő kérelmére felmentheti a 16 óra előtt megszervezett egyéb foglalkozások alól. A tanév elején történt szülői nyilatkozatok alapján az iskola tanulóinak 52 %-a (165 fő) kérte a mindennapos felügyeletet 16:00-ig. Ezen felül a megszervezett délutáni egyéb foglalkozásokon (49,5 óra) a tanulók nagyszámban vesznek részt.

A tankötelezettség teljesítéséhez közvetlenül hozzátartozik az igazolt és igazolatlan hiányzások témaköre. Az első félévben a hiányzás: 13835 óra, ebből igazolatlan: 23 óra, ami 6 tanuló hiányzása összesen. Az első félév során 1 tanuló igazolatlan hiányzása miatt kellett értesíteni a gyermekjóléti szolgálatot, és hívták fel a szülő figyelmét a gyermeke tankötelezettségének a teljesítésére. Az iskolára vonatkozóan elmondható, hogy az igazolatlan hiányzások száma alacsony. A tankötelezettség teljesítésében azonban problémát okoz néhány gyermek magas óraszámú igazolt hiányzása, amit sokszor nem tartanak indokoltnak.

A jelzőrendszer működésének tapasztalatai

- A jelzőrendszer működtetése jelenleg a tantestület minden tagjának, az osztályfőnököknek és az iskolavezetésnek a közös feladata.
- Az iskolában nincs olyan szakember, akinek csak az ifjúságvédelem a feladata, pedig fontos lenne az adódó problémák hatékonyabb kezelése érdekében. Iskola pedagógusai és az osztályfőnökök érzékenyek a gyermekek problémái iránt, felismerik azokat, és megfelelő módon kezelik.
- A problémamegoldás az alábbiak szerint valósul meg:
- A tantestület tagjai az észlelt problémákat jelzik az osztályfőnökök felé, akik feljegyzéseket, jellemzéseket készítenek, megszervezik az elsődleges segítségadást.
- Jelzéssel élnek az iskolavezetés felé.

- Egyeztetés után az iskola hivatalosan tovább jelzi a problémát a Gyermekjóléti Szolgálat felé.
- A Gyermekjóléti Szolgálat dolgozói az iskola jelzése alapján felveszik a kapcsolatot a családdal.

Ezután az iskola és a Gyermekjóléti Szolgálat kapcsolattartása folyamatos és rendszeres. A jelzőrendszer fent leírt működése bevált. A Gyermekjóléti Szolgálattól azonnali segítséget kapnak, melyet a napi munkában jól tudunk hasznosítani. Az iskola szóbeli, írásbeli visszajelzést is kap a probléma megoldása érdekében tett intézkedésekről, amely elengedhetetlenül fontos a továbbhaladás érdekében. A tanuló első alkalommal történő igazolatlan hiányzásáról értesítik a szülőt, a továbbiakban a törvényben előírtaknak megfelelően az illetékes gyermekjóléti szolgálatot, gyámhatóságot.

A 2017. évben előforduló, jellemző régebbi és új keletű problémák

A 2017. évben összességében az igazolatlanul hiányzó tanulók száma és az általuk teljesített igazolatlan hiányzás alacsony volt. Az igazolatlanul hiányzók száma 6 tanuló, akik igazolatlan óraszámra többnyire az 1-2 óráig terjed, 1 tanulónak van 10-20 óra között.

Az utóbbi időszakban a veszélyeztetett tanulók száma is csökkent.

A *Homoki Általános Iskola* (Tiszaöldvár, Döbrey János út 133.) tanulói létszám 157 fő, ebből 25 hátrányos helyzetű, 42 halmozottan hátrányos helyzetű.

Jelzőrendszer működésének tapasztalatai

Kiemelten fontos a szülővel való rendszeres és folyamatos együttműködés. A legtöbb esetben a szülők partnerek a problémák kezelésébe, de sajnos gyakran érkezett olyan jelzés, hogy ők is tehetetlenek gyermekük viselkedésével szemben. A rendszeres kapcsolattartás formái fogadóórák, szülői értekezletek, családlátogatások.

Az iskola minden esetben, ha az eszközei nem elegendőek a probléma kezelésére, kéri a Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó segítségét. Az együttműködést megfelelőnek tartják, napi munkakapcsolat alakult ki egy-egy problémás eset kapcsán a szolgálat munkatársaival. Telefonos és írásbeli jelzéssel élnek a szolgálat munkatársai felé. 3 tanuló pszichológia megsegítésben, 2 tanuló pedig rendszeres pszichiátriai ellátásban részesült.

Az iskolarendőri rendszer esetében a rendőrök alkalmankénti személyes jelenléte, felvilágosító munkája, a prevenció munkában eredményezhet előrelépést.

Előforduló, jellemző problémák

- iskolába járás elmaradása igazolt, igazolatlan hiányzások növekedése
- deviáns viselkedés
- tanulás hiánya
- tiszteletlen viselkedés a felnőttekkel
- verbális, fizikai bántalmazás
- tanulói elhanyagoltság /tetvesség/
- korai szexualitás /terhesség/
- RGYT-hiánya
- drog

A társadalmi és szociális háttér folyamatosan generálja a problémákat. A fent felsorolt gondok évek óta előfordulnak.

2017-ben a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 51.§ (3),(5) bekezdése alapján a szülőnek 57 esetben küldtek felszólítást, hogy gondoskodjon gyermeke rendszeres iskolába járásáról.

9 alkalommal tettek feljelentést a kormányhivatal felé az igazolatlan hiányzás magas száma miatt. 9 tanuló esetében került sor védelembé vételre.

Az iskola képviselőjében 5 esetmegbeszélésen vettek részt a Gyermekjóléti Szolgálat szervezésében.

Gyermek és ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnökök 23 esetben keresték fel a tanulót és szülőjét családi környezetben. Hiányzás, magatartási problémák megbeszélése, kezelése volt a fő oka a családlátogatásnak. Rendszeresen jelzéssel élnek a nevelésbe vett tanulók gyámjai felé a tanulók előrehaladásáról, viselkedéséről.

Révay György Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium (Tiszaöldvár, Beniczky G. út 5.)
Tanulólétszáma 188 fő.

Az intézményben sajátos nevelési igényű, enyhe vagy közép súlyos fokban értelmileg sérült gyereket nevelnek. Az otthonukban ellátott növendékek súlyosan, halmozottan sérültek, ezért nem tudnak nappali rendszerű oktatásban részt venni. Nevelésük oktatásuk 5 tagozaton folyik: óvoda, tanulásban akadályozott tanulók általános iskolája, értelmileg akadályozott tanulók általános iskolája, készségfejlesztő iskola és szakiskola.

A problémák túlnyomó részét a halmozottan hátrányos helyzetű, családi háttérrel nem rendelkező (állami gondozott) vagy nem együttműködő családból érkező, nagyon nehezen motiválható és megtartható gyerekek ellátása okozza. A tanulók közül jó néhányan beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdenek, ebből és hátrányos helyzetükből kifolyólag sokkal nehezebben tűrik és kezelik a konfliktus helyzeteket, mint ép társaik.

A jelzőrendszer működésének tapasztalatai

A jelzőrendszer első eleme az osztályfőnök illetve az óvónő. Jelzés esetén (gyermekvédelmi felelős hiányában) az intézményvezető helyettes felveszi a kapcsolatot a gyermek lakóhelye szerint illetékes hivatalokkal és szülőkkel. A problémák megoldása során előfordul, hogy akadályokba ütköznek, de a hivatalok részéről a legtöbb esetben minden segítséget megkapnak. Megítélésük szerint az iskola és a tiszaöldvári gyermekvédelmi intézmények között jó kapcsolat áll fenn. A törvényi háttér hiányosságai ellenére mindkét fél igyekszik a lehető legrugalmasabban megoldani a felmerülő problémákat, illetve egymás segítségére lenni. Fontosnak tartják a családsegítő szolgálatokkal, szülőkkel és a gyermekvédelmi intézményeivel való kapcsolattartást, annak érdekében, hogy a különböző szociokulturális háttérből érkező tanulóik súrlódásait a minimális szintre csökkentsék.

Hajnóczy József Gimnázium, Humán Szakgimnázium és Kollégium (Tiszaöldvár, Kossuth út 122.) A Hajnóczy József Gimnázium, Humán Szakközépiskola és Kollégium intézményben a vizsgált időszak átlagában 440 tanuló folytatta tanulmányait.

Az intézményben az osztályfőnökök látják el első körben az ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységeket, így különösen a szociális helyzet felmérését, a tanulási, beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók felterjesztését és nyomon követését, a tanulók egészségügyi státuszának figyelését, a mulasztások rögzítését és a szükséges elsődleges jelzések megtételét. Az intézményi szintű koordinációt, valamint a hatóságokkal való kapcsolattartást, a jelzések megtételét az iskolavezetés végzi.

A jelzőrendszer működésének tapasztalatai. A tiszaöldvári társintézmények és a hatóság által fenntartott jelzőrendszer jól működik. Az intézmény más településekkel, más járási

hivatalokkal is kapcsolatban áll, így a jelzőrendszerük igen kiterjedt illetékességi területtel bír. Fennakadást a jelzések megtétele utáni lépések hatékonyságában tapasztaltak egy esetben, amikor is egy nevelésbe vett tiszaföldvári tanulónál nem sikerült elérni, hogy iskolába járjon, ill. részt vegyen a félévi osztályozó vizsgán.

A 2017-ban előforduló jellemző esetek, tendenciák

Esetek az előfordulásuk gyakorisága sorrendjében:

Igazolatlan késések, mulasztások. A kötelező heti 35 órás tanrend betartása néhány tanulónak nehezen megy. A késések kiküszöbölése érdekében a 2016. szeptembertől bevezetett új csengetési rend bevált: a nulladik órák megszűntek, az első óra 7:45-kor kezdődik. Késések így is gyakorta előfordulnak részben a tömegközlekedés, részben a tanulók pontatlanságából fakadóan. A 8. óra 15 órakor fejeződik be (ez is jelzi a tanulók túlterheltségét). Az előző tanévekhez viszonyítva, az utóbbi félévben tovább csökkent az igazolatlan mulasztás. Éves átlagban (két félévet figyelembe véve) az igazolatlan mulasztások óraszáma 1óra/fő. A középiskolai viszonylatban ez az érték alacsonynak számít, s ellene minden esetben fegyelmező eszközzel lépnek fel, illetve az illetékes intézményeket értesítik.

Egészségkárosító anyagok használata. A bevallottan dohányzók számaránya nem nőtt, de nem is csökkent az utóbbi időben. Leggyakrabban a szülők biztosítják a dohányárut a fiatalok számára már általános iskolás korukban. E termékek árusításának szigorítása a kívánt hatást nem érte el, mivel Tiszaföldváron is beszerezhető a trafikokban fiatalok által is dohánytermék, amiről maguk a fiatalok nyíltan beszélnek. Az alkoholfogyasztás a hétvégére korlátozódik a tapasztalatok szerint, azonban ekkor a szórakozóhelyeken korlátlanul fogyasztanak a fiatalok is saját elmondásuk szerint. A szülői nevelés hiányának tudható be az is, hogy pénteken és szombaton este és éjszaka tizenévesek csatangolnak a városban anélkül, hogy otthonról bárki is hiányolná őket. Az iskolai drogfogyasztás jelenleg nem bizonyítható, de elrettentő hatást kívánnak elérni a szűrőpróba-szerű ellenőrzésekkel.

Szegénység. Felmérést e tekintetben nem készült, nem is lehet jogsértés elkövetése nélkül. A tapasztalatok és a diákok elmondására hivatkozva azonban állítható, hogy az összes tanuló több, mint 20%-a vállal diákmunkát este és hétvégén a család megélhetésének segítésére.

A tendenciákat tekintve stagnál a *magatartászavarral, figyelemzavarral, életvezetési problémákkal* iskolába kerülő tanulók száma. E területre fókuszálva a pedagógusok kompetenciáit is fejleszteni szükséges a tanulók újonnan megjelenő súlyos problémáinak szakszerű kezeléséhez. A köznevelési törvényben korábban megfogalmazott – és a pedagógusok által egy évtizede igényelt – iskolapszichológus alkalmazása továbbra is szükségszerűségként mutatkozik.

Nevelésbe vételi ügy 1 volt a beszámoló időszakában. Fiatalok által elkövetett szabálysértés ebben az évben nem jutott tudomásukra.

5.2. A problémák alapján meghatározott legfontosabb célok, eszközök azok megoldására és javaslatok a jövőre vonatkozóan

Az előző részben az intézmények által felvázolt problémák zömének megoldása nem kizárólag a gyermekvédelmi rendszer feladata, hisz átfogó társadalmi problémákról van szó.

Az intézmények kompetenciájukon belül kezelik az általuk tapasztalt problémákat. Egységes az álláspontjuk a tekintetben, hogy alkalmanként a felmerülő gondok túllépnek az intézmény hatáskörén.

A jövőre vonatkozóan a fenti problémákból kiindulva az alábbi átfogó célokat határozhatjuk meg:

- Fokozott figyelemmel kell kísérni a bölcsődés korú gyermekek életkörülményeit, szükség esetén jelzéssel élni. A veszélyeztetett, védelembe vett gyermekek számára soron kívül kell biztosítani a bölcsődei ellátást.
- A szülőkkel történő hatékony együttműködés erősítése, megvalósítása, igény szerinti gyakori egyéni beszélgetések. Szülők rendszeres tájékoztatása a gyermek egyéni fejlődéséről.
- Megelőzés, az időben nyújtott segítség biztosítása, a tünetek okainak felderítése, majd a veszélyeztetettség okainak megszüntetése szakemberek bevonásával. Együttműködés a kialakult krízis helyzet kezelésében.
- A hatékony együttműködés érdekében visszajelzés a gyermekeket tanulókat érintő intézkedésekről. Gyermekvédelmi szakemberek bevonásával az intézmények (nevelőtestület) tájékoztatása az aktuális változásokról a gyermekvédelem területén.
- Hátrányok kompenzálása, szegregációmentesség érvényesülése. Felzárkóztatás, tehetséggondozás, esélyteremtés.
- HH, HHH, veszélyeztetett gyermekek beazonosítása. Figyelemmel kísérni a gyermek életkörülményeit, a közösségi viszonyokat, veszélyeztető tényezők feltárása, veszélyeztetettség megelőzése. A gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése.
- A nehéz élethelyzetbe kerülő nevelési, magatartási problémákkal küzdő gyermekek gondozása, segítése, szakellátáshoz juttatása.
- Szoros együttműködés fenntartása a Gyermekjóléti Szolgálattal, Rendőrséggel, Védőnővel, Kormányhivatallal, Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, Pártfogói felügyelő szolgálattal. Folyamatos kölcsönös tájékoztatás. (Azonnali segítség kérése nem együtt működő szülők és olyan esetekben, amely már pedagógiai eszközökkel nem megoldható. Fontos a gyors reagálás, a törvénybe ütköző cselekedetek tudatosítása, ezáltal megelőzése.)
- Személyiség sokoldalú fejlesztése. Esélyegyenlőség megteremtése. Máság elfogadása, elfogadtatása a gyermekekkel, szülőkkel egyaránt.
- Az intézményi étkeztetés színvonalának megtartása, még nagyobb hangsúly helyezése az egészséges táplálkozásra és életmódra, a gyermekek és a szülők meggyőzése a rendszeres étkezés fontosságáról.
- Rendszeres bölcsődébe, óvodába, iskolába járás fontosságának tudatosítása mind a gyermekben, mint a szülőben.
- Pozitív példák mutatása a gyermekek számára, széleskörű prevenciós tevékenység folytatása.
- Figyelemmel kísérni a tanulmányi eredményeket, annak romlása esetén feltárni az okokat, szükség esetén pedagógiai segítséget nyújtani.
- Közintézményekben a gyermekek/fiatalok közül minél többen tartozzanak pozitív erkölcsi értéket képviselő közösséghez.
- Iskolarendőr program bővítése.

A problémák kezelésében és a célok elérése érdekében az alábbi eszközök, módszerek állnak rendelkezésre, melyeket a nevelési-oktatási intézmények mind preventív célzattal, mind a már felszínre került probléma kezelése során alkalmaznak:

- Szülők és az intézmény jó kapcsolatának erősítése, szakmai előadások, fórumok szervezése.
- A gyermekek egyéni képességeihez igazodó, differenciált fejlesztése. Új gyermekek befogadása, szocializációja, másság elfogadása, elfogadtatása.
- A gyermekek személyiségfejlődésének elősegítése, logopédiai fejlesztéssel, a gyógytestneveléssel, gyógypedagógiai foglalkozásokkal és egyéni fejlesztéssel, óvodai programokkal (nyílt napok, családi délutánok, hittan, drámajáték, zeneóvoda, beszéd- és nyelvfejlesztés, úszásoktatás, tehetségműhely). Gyermekek rendszeres mérése, értékelése.
- Nyugodt kiegyensúlyozott intézményi környezet.
- Együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, Iskolaorvossal, Védőnői szolgálattal, Gyermekjóléti Szolgálattal, Gyámhatósággal, Szakértői Bizottsággal. Gyermekjóléti szolgálat munkatársaival napi kapcsolat tartás, konzultációk, esetmegbeszélések.
- Előzetes családlátogatás a leendő óvoda gyermek és a családi szociokulturális háttérének megismerése, a szülő rendszeres tájékoztatása a gyermek óvodai életéről, egyéni fejlődéséről.
- Szülők részére szakmai előadások, fórumok szervezése. Egészséges életmódra nevelés. Az egészségnevelési, felvilágosító előadások az iskolavédőnők közreműködésével. Egészségnap, egészség hét szervezése, szülők szemléletének formálása.
- Integrált nevelés-oktatás keretein belül, a pedagógia eszközeivel a gyermekek esélyegyenlőségének, hátrányaikból adódó kompenzációjuk biztosítása.
- A pedagógia eszközeivel, speciális megsegítéssel, differenciált tanórai és szabadidős tevékenység, egyéni fejlesztés a nevelő-oktató munka során. Pályaorientációs tevékenység.
- Összintéző és folyamatos kapcsolattartás a tanulókkal. Tanulmányi eredmények folyamatos nyomon követése, annak romlása esetén okok feltárása, segítség nyújtása.
- Fellépés a szenvedélybetegségek kiskorúak körében történő elterjedése ellen, valamint a szabálysértések, bűncselekmények megelőzése. Drog-prevenció, dohányzás-ellenes, alkohol fogyasztás ellenes, cyberbullying – internetes zaklatás -, fiatalkori bűnözés, témákkal foglalkozó előadások, programok szervezése.
- Részvétel a középiskolák számára meghirdetett Bűnmegelőzési Tanácsadók az Iskolában valamint a DADA programban. Bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági foglalkozások. Polgárőrség által szervezett közlekedésbiztonsági előadássorozat.
- Prevenációs tájékoztatók, programok, felvilágosító előadások, csoportos és személyes beszélgetések, szervezése a hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése érdekében. Tanácsadás, jogszabályok által biztosított lehetőségek kiközvetítése, ügyintézési segítség. Pályázatok figyelése. Önismereti csoportok működtetése.
- Szabadidő hasznos eltöltésének biztosítása. Korrepetálások, fejlesztő foglalkozások, gyógytestnevelés, sportfoglalkozások.

Az egyes problémák túlnőnek a nevelők, pedagógusok, a jelző rendszer szakembereinek a hatáskörén és intézkedési lehetőségein. Sok esetben társadalmi méretű prevenciós programokra lenne szükség. A már alkalmazott módszereken túl, az előzőekben meghatározott célok elérése érdekében az alábbi – a jelzőrendszer tagjai által egyhangúan kinyilvánított – javaslatok megvalósítására kiemelt hangsúlyt kell fektetni:

- Az óvoda az iskola a gyermek hétköznapi életének színtere, kiemelt szerepet játszik a veszélyeztetettség felismerésében a szükséges segítségnyújtásban. Sajnos egyre több a magatartási, lelki sérült, agresszív gyermek, akiknek az ellátására jó lenne a ha jogszabály lehetővé tenné a gyermekjóléti szolgálat hatókörében dolgozó mentálhigiénés vagy pszichológus szakember alkalmazása aki napi megsegítést nyújthatna a gyermekek, tanulók számára.
- A problémák hatékonyabb kezelése érdekében feltétlenül szükséges lenne, hogy a jogszabály újból lehetővé tegye a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alkalmazását.
- A jelzőrendszer tagjai között még szorosabb és folyamatosabb együttműködés kiépítése, mely során legyen rendszeres visszajelzés a megtett intézkedésekről, továbbá egyes esetekben nagyobb együttműködés lenne indokolt a rendőrséggel és a polgárőrséggel, civil szervezetekkel és a helyi egyházakkal.

6. BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA

6.1. Tiszaöldvár Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Koncepciója

Tiszaöldvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete Tiszaöldvár Város Bűnmegelőzési stratégiáját a 98/2015. (II. 26.) számú határozatával, Drogellenes stratégiáját 97/2015. (II.26) határozatával fogadta el.

Tiszaöldvár Város Bűnmegelőzési stratégiájának célja az önkormányzat közbiztonsági és bűnmegelőzési céljainak és feladatainak megfogalmazása, a prioritások kijelölése, és a lehetőségek feltárásával a megvalósítás módjának meghatározása. Tiszaöldvár Város közigazgatási területén a közbiztonság javítása, az objektív és szubjektív biztonságérzés közelítése. A lakosság életminőségének javítása a bűnözés csökkentése mellett.

A koncepció megalkotásával a Képviselő-testület szándéka a közbiztonságot, bűnmegelőzést érintő ügyekkel kapcsolatban:

- az érdekek feltárása,
- az okok megállapítása,
- a célok meghatározása,
- a elsőbbséget élvező feladatok meghatározása, kiválasztása,
- szakmai tanácsadás kérése a döntés előkészítés során valamint

a társadalom és értékek helyi védelme a bűnözőktől, a közlekedési szabályokat súlyosan megszegőktől.

A Stratégia általánosan megállapított célok mellett az alábbi részterületeken meghatározott és kijelölt prioritásokat fejt ki: a közterület és közcélú helyek rendje, a bűnözés utánpótlás bázisának csökkentése, a kortárscsoportok segítő szerepének növelése, gyermek- és ifjúsági bűnelkövetés megelőzése, kezelése. A helyi kedvezőtlen tendenciák megállítása érdekében az a prioritások alapján meghatározott feladatok, a biztonságos településkép kialakítása, általános bűnmegelőzés és vagyonvédelem, időszakos közvélemény kutatások, közlekedési balesetek megelőzése, betöréses lopás megakadályozása, rablás megelőzése, kábítószerrel történő visszaélés megelőzése, rongálás, vandalizmus megakadályozása, városi biztonság fokozása, gyermek és fiatalok bűnözés csökkentése, családon belüli erőszak visszaszorítása, áldozattá válás megelőzése, önkéntesek szervezése (pl. a polgárőr egyesülettel karöltve) kortárscsoportok megerősítése.

A Konceptió feladatainak megvalósítása érdekében a Polgármesteri Hivatal, az önkormányzat intézmények, a polgárőrség és a helyi rendőrség együttműködnek a prevenció érdekében.

Tiszaöldvár Város Drogellenes stratégiájának célkitűzései (összhangban a Nemzeti Drogellenes Stratégiával és annak célkitűzéseivel.) az alábbiakban fogalmazhatók meg:

- Fontos cél a tiltott kábítószer és az egyéb pszichoaktív anyagok használata kockázatának, valamint az azzal kapcsolatos következményeknek a fokozott tudatosítása. E célból a korai észlelésre és beavatkozásra, az egészséges életmód ösztönzésére és a célzott megelőzésre kell törekedni már a nevelési-oktatási intézményekben.
- A lakosság számára biztonság nyújtása a kábítószer előállítás, kereskedelme, ezzel kapcsolatos bűncselekmények vonatkozásában. Ennek érdekében a kereslet és a kínálat Kereslet és kínálat együttes csökkentése szükséges. Multidiszciplináris, összehangolt együttműködést kell ösztönözni a szociális, egészségügyi, oktatási területen.
- Meg kell teremteni a biztonságos, drogmentes szórakozás feltételeit. Növelni kell az alternatívákat, melyekből a fiatalok választhatnak.
- A család - mint elsődleges szocializációs közeg- felelőssége a drogprevenció területén meghatározó. A családok érzékenyítése ez irányba a stratégia egyik kiemelt területe kell, hogy legyen.
- El kell érni, hogy Tiszaöldváron a rendelkezésre álló eszközök széles körű alkalmazásával visszaszoruljon a drogfogyasztás.

A stratégia prioritásai, iskolai egészségfejlesztés, drogprevenció, a család szerepének erősítése a megelőzésben, a tömegkommunikáció aktív bekapcsolása a megelőzésbe és egészségfejlesztésbe, társadalompolitikai szintek stratégiai összekapcsolása, törekedni a regionális jelleg miatt a többi településsel való szorosabb együttműködésre, több korai elérést biztosító program lebonyolítása.

A konceptió alapján a droghasználat megelőzésében a következő társadalmi közegek vesznek részt: a család, köznevelési intézményi szintér, munkahelyi szintér, helyi közösségek és a szabadidő eltöltés szinterei, rendőrség, Egyesített Szociális Intézmény Tiszaöldvár, Egészségügyi intézmények, Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Járási Hivatal Járási Gyámhivatala.

6.2. Tapasztalatok a fiatalok és gyermekkorú bűnelkövetésről

"Ahhoz, hogy a gyermekek felnőjenek, nem kell külön szoba, mindegyik szobába külön tévé, a gyermekneveléshez család kell."

Papp Lajos

A Rendörkapitányság bűnügyi helyzetét az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztika (a továbbiakban: ENYÜBS) adatai alapján vizsgálva megállapítható, hogy az értékelt időszakban a Kunszentmártoni Rendörkapitányság rendőri eljárásaiban regisztrált bűncselekmények száma 653 volt.

Tiszaöldvár város bűnügyi helyzetét vizsgálva megállapítható, hogy az értékelt időszakban a települések illetékességi területén a regisztrált és kiemelten kezelt bűncselekmények száma Tiszaöldváron 145 db volt.

A 18 év alatti személyek által elkövetett bűncselekmények tekintetében továbbra sem jellemző a tervszerű vagy a megrendelésre történő végrehajtás. Továbbra is a rosszabb anyagi helyzetben lévő, az átlagosnál alacsonyabb jövedelemmel rendelkező családok gyermekei követik el a bűncselekmények nagyobb részét. Vagyoni helyzetüket jobbnak ítélt családoknál elvétve kerül be egy-két gyermek ebbe a bűnözői körbe, ők is talán a figyelemfelkeltés kedvéért követik el bűncselekményüket.

Az elszegényedés, a nehéz anyagi körülmények között élő családok, a munkanélküliség, a kilátástalanság teszi ki a fiatalok elkövetők nagy részét.

Az elkövetési magatartás mindig igazodik a bűncselekményhez, annak körülményeihez, így szinte minden módszer megtalálható a fiataloknál is.

A törvényi előírásoknak megfelelően minden esetben, amelyben gyermekkorú vagy fiatalok személy volt érintett jelzéssel éltek az illetékes hatóságok felé. A jelzések száma 2017. évben összesen 32 volt.

Az elmúlt évben tiszaöldvári lakos esetében 10 alkalommal éltek jelzéssel (adatlap megküldésével) a Járási Családsegítő- és Gyermekjóléti Központ felé.

A Rendörkapitányság 2017.évi adatainak áttekintésekor a családon belül elkövetett cselekményekkel kapcsolatban az alábbi megállapítások tehetők.

A családon belüli erőszakkal kapcsolatban figyelembe kell venni az elkövetett bűncselekményt. A legjellemzőbb jogsértéseket nézve megállapítható, hogy az előző évekhez hasonlóan zaklatás miatt indul meg sok esetben az eljárás. A zaklatásnál a 25-59 éves kor jellemző az elkövetőkre is. Általában volt házastárs, élettárs, barát az elkövető.

Tiszaöldvár város területén kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény 2017. évben 1 esetben került regisztrálásra.

A testi sértésnél már szórta az életkor. Szinte minden korosztályban előfordul ilyen cselekmény. 2017. évben regisztrált ezen cselekmények száma 21-ről 12-re csökkent, súlyos testi sértést 5 esetben regisztráltak. A garázdaságok száma 9 db volt Tiszaöldvár városában.

Fenti eljárások adataiból megállapítható, hogy mind a családon belüli erőszak miatt indult eljárások, mind pedig a büntető eljárások az anyák, nő élettársak feljelentései, bejelentései alapján indulnak. A "családi botrányos" ügyekben a sértettek – néhány esetet kivéve – a nők, feleségek. A büntető ügyekben sértettként a gyermek és fiatalkorúak és volt házas- illetve élettársak szerepelnek.

Mindkét esetkörben a helyszín a családok mindennapi élettere, a lakóház, lakás. Megállapítható továbbá az is, hogy az esetek többségében ezek a cselekmények a férj és feleség, élettársak közötti vita, tettelegesség, bántalmazás elkövetésében nyilvánul meg. Sok esetben befolyásoló tényező az alkohol. A testi sértések elkövetői általában a család férfi tagjai.

Ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére tiszaöldvári lakossal szemben 5 esetben került sor 2017. évben.

A rendőri munka egyik legfontosabb területe a kábítószer bűnözés felderítése és megelőzése. Jelen van a napjainkban, azonban ebben a bűncselekményi körben nagy a látencia. Az ügyek nyomozása minden körülményre kiterjedően történik, hiszen a fiatalokra ez jelenti az egyik legnagyobb veszélyt.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálya alá tartozó, kábítószerrel kapcsolatos jogsértések vonatkozásában az alábbiak állapíthatók meg.

A 2017. évre jellemző volt, hogy az eljárások többségében úgynevezett "herbál" nevű bódító hatású anyagot fogyasztottak az eljárással érintett személyek, illetve néhány esetben ezen anyagból származó maradványok kerültek lefoglalásra. *A befejezett ügyekben vizsgált "herbál"-ként nevezett anyag jó néhány esetben új pszichoaktív anyagnak és kábítószernek minősült.*

Az érintetteknél kábítószer kereső kutya bevonásával házkutatás, illetve vizeletminta vételre került sor. A lefoglalásra került anyagmaradványok, illetve rögzített minták minden esetben szakértői vizsgálat alá estek annak megállapítására, hogy valóban történt-e bűncselekmény elkövetése.

A kábítószer bűnözéssel szembeni eredményes fellépést mutatja, hogy a 2017. évben indított eljárásokban növényi örlemények és kristályos anyagmaradványok kerültek lefoglalásra.

Az elkövetők életkorát vizsgálva megállapítható, hogy a tavalyi évben a gyermekkorúakat nem érintette ez a bűncselekményi kategória, viszont a legjellemzőbb továbbra is a fiatalkorú és fiatal felnőtt fogyasztó.

Továbbá az új drogreveníciós program keretében a fiatalok kábítószer- fogyasztásának megelőzése érdekében a drogreveníciós tanácsadó személyesen, telefonon és elektronikus úton 2017. évben is fogadta az általános - és középiskolában tanuló gyermekek szüleinek, a témával kapcsolatos kérdéseit.

A 2017/2018-as tanévtől kezdődően Tiszaöldváron a Papp Bertalan Ószőlői Általános Iskolával kötöttek együttműködési megállapodást a DADA program oktatását illetően.

A gyermek-és ifjúságvédelmi munkában ma már új szemléletre, új módszerekre és új eszközökre van szükség a hatékony problémakezeléshez.

A mindennapi megélhetés rohamosan növekvő és szélesedő gondjai, az eltűnőfélben lévő tolerancia, a mindennapivá váló agresszivitás az élet minden területén leképeződik.

A családok nem vagy alig tudják betölteni a szerepüket. A hagyományos családmodell mára már nagyon kevés helyen létezik, a megváltozott világ megváltozott értékrendet vont maga után nagyon sok családban.

Mindennapossá váltak azok a magatartási problémák, viselkedésbeli problémák, amelyek megbeszélése nem halasztható későbbre, az adott pillanatban kell azt a gyermekekkel megbeszélni, illetve a konfliktust rendezni. Ebből következik, hogy az ifjúságvédelmi munkában nagyon fontos a szakemberek közötti gyors információáramlás.

Továbbra is az a tapasztalat, hogy a fókuszába került problémák jelentős részben a családok életében gyökereznek, ugyanis nagy gondot jelenthet a szülők elhanyagoló, ráhagyó nevelési attitűdje, a szülői érdektelenség, egyes esetekben a gyermekek fejlődését veszélyeztető családi háttér, a tanulmányi előmenetelt gátló tényezők, a deviáns viselkedés és az iskolai agresszió megjelenésének változatos formái.

Akadnak szülők, akik közömbösek gyermekeik előmenetele és sorsa iránt vagy éppen az iskolai céloktól merőben eltérő életcélt tűztek ki gyermekeik számára.

Néhány gondolat A gyermek-és fiatalkori bűnözés szociológiai, kriminológiai vonatkozási című - az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ prezentációs anyagából.

"A kitolódott felnőtté válás újabb lehetőség az egyén számára, hogy az élete fordulatot vegyen. Ez az időszak ablak a változásra, ami lehet pozitív vagy negatív.

Egyesek szerint a későbbi munkavállalás és családalapítás újabb rizikófaktort jelent a bűnelkövetés szempontjából.

Összességében, a bűnelkövetővé válás folyamata össztársadalmi adatok és az egyéni életút-elemzések által valószínűsíthető meg.

A korai problémák, amelyek a nevelésben és a családi interakciókban felmerülnek, befolyásolhatják a személyiséget, különösen a kényszerítő nevelési módszerek.

A hatások felerősödhetnek az iskolában: a gyermekkel való kapcsolatot és az iskolai teljesítményt is befolyásolhatják.

A progresszív kudarcok együttesen vezethetnek a bűnelkövetéshez, devianciához."

6.3. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat Pártfogó Felügyelői Szolgálatának 2016. évi tapasztalatai

Tiszaöldvár településen 2017-ben Tóth Mónika és Benkéné Szamecz Anita pártfogó felügyelők látták el a fiatalkorú és fiatal felnőtt bűnelkövetők pártfogó felügyeletét.

A pártfogó felügyelői tevékenység keretében a büntetőeljárás és a büntetés-végrehajtás során környezettanulmányok és pártfogó felügyelői vélemények készülnek, különösen az ügyészek és a bíróságok döntésének megalapozásához. A pártfogó felügyelők a bíróságok jogerős ítéletei, illetve az ügyészségek jogerős határozatai alapján végrehajtják a pártfogó felügyeletet, illetve ellátják a bíróságok által kiszabott közérdekű munka büntetés végrehajtásának szervezését és ellenőrzését.

A környezettanulmány a büntetőeljárás során bizonyítási eszköz, a fiatalkorúak ellen indított büntetőeljárás során ez nem mellőzhető. A párfogó felügyelő –nyomozóhatóság megkeresésére – fiatalkorúval szemben kezdeményezett büntetőeljárás esetén környezettanulmányt készít. *A jelzett időszakban – 2017-ben –a településen összesen 18 alkalommal kaptak felkérést környezettanulmány készítésére. A nyomozó hatóság lopás, garázdaság, felfegyverkezve elkövetett garázdaság, testi sértés, vétsége/bűntette elkövetésének megalapozott gyanúja miatt kezdeményezett büntetőeljárást a településen élő fiatalkorúak ellen.*

A környezettanulmányok készítésekor minden esetben felvették a kapcsolatot a gyermekjóléti szolgálat munkatársaival. Tiszaöldváron kétheti rendszerességgel tartanak ügyfélfogadást a Kunszentmártoni Járási Hivatal Tiszaöldvári Kirendeltségén. Ez lehetőséget teremt arra is, hogy személyesen tudjanak tájékozódni a fiatalok ügyében és a családgondozóval közvetlenül információt cserélhessenek. A párfogó felügyelő ilyen esetekben tájékozódik, hogy a fiatal elkövető milyen gyermekvédelmi gondoskodásban részesül, illetve veszélyeztetettség észlelése esetén élnek jelzési kötelezettségükkel. Tapasztalataik szerint, a gyermekjóléti szolgálatok már kapcsolatban álltak a terheltekkel és családjaikkal, a családgondozók azonnal tudtak információt szolgáltatni.

A környezettanulmány elkészítéséhez szükséges iskolai vélemények megkérésével kapcsolatban megállapítható, hogy az oktatási intézmények, és a terheltekkel tanulói jogviszonyban álló iskolák minden esetben együttműködők. A pedagógiai jellemzések minden esetben tartalmazzák a környezettanulmány megírásához szükséges információkat. Ez betudható annak, hogy az évek során egyre több oktatási intézmény pedagógusa készített már a hivatal számára pedagógiai jellemzést.

2017 évben a településen 18 fő fiatalkorú vonatkozásában állt fenn párfogó felügyelet ügyész, és bíróság elrendelése alapján. Vonatkozásukban az ügyészség a vádemelés elhalasztása (5 fő), a bíróság próbára bocsátás (6 fő) intézkedést alkalmazta, valamint felfüggesztett büntetést kapott (5 fő), javítóintézetből elbocsátott (2 fő). A gyermekvédelmi szolgálattal a kapcsoltfelvétel megtörtént. Az együttműködés jó a társszervvel, ennek érdekében – lehetőség szerint - élnek a személyes, illetve a telefonon történő konzultáció lehetőségével.

A településen élő fiatalkorúak körében előforduló bűnelkövetések száma - az elmúlt évhez viszonyítva – nem mutat jelentős változást.

Mivel a tankötelezettség korhatára megváltozott, egyre több 16-17 év körüli fiatal kerül be a munkaügyi központok nyilvántartási rendszerébe. Rendszeres szociális támogatásra még nem jogosultak, esetleges (közfoglalkoztatás keretében) pályakezdőként történő foglalkoztatásuk néhány hónapig tart. Általában szüleik eltartására szorulnak. A tankötelezettség megszűnését követően gyakori a tanulói jogviszony megszüntetése, a rendszeres jövedelemhez jutás reményében. A szülők szeretnék megszabadulni az iskolába járás költségeitől, ezért támogatják a tanulói jogviszony megszakítását. Az iskolai rendszerből már kiesett, de a munkaerő-piacra még be nem lépő fiatalok társadalmi integrációját a korlátlanul rendelkezésre álló szabadidő, a jellemzően már deviáns, de legalábbis veszélyeztetett életmód, és a kortárs csoport csaknem kizárólagos hatása miatt rendkívül nehéz intézményes formák

között segíteni. Megnö a kitöltetlen, kihasználatlan szabadidő hossza. Mindennapi tevékenységüket, életmódjukat a csavargás, céltalanság, és tétlenség határozza meg. Az iskolában folyó munkát valószínűleg megkönnyíti, ha a túlkoros, motiválatlan, tanulni nem akaró fiatalokat nem kell a tanintézményben benn tartaniuk. Az oktatási intézmények élnek a lehetőséggel: a házirendet megszegő, már nem tanköteles korú tanulók jogviszonyát megszüntetik.

A legtöbb fiatalokú pártfogolt, terhelt esetében tapasztalható a növekvő arányú halmozottan hátrányos társadalmi helyzet megléte, mely szoros összefüggésben van a bűnelkövetéssel. A bűnelkövetéshez vezető gyakori ok a diszfunkcionálisan működő családi háttér, a hiányos szocializáció. A tágabb környezeti hatások közül a bűnelkövetés háttérében fokozódó gyakorisággal meghúzódnak a megoldatlan iskolai konfliktusok, kudarcok, melyek kezeletlen indulatokat gerjesztenek. A fiatalok életkori sajátosságaikból, és alkalmanként sérült személyiség szerkezetükből adódóan könnyen befolyásolhatóak, jövőképek kialakulatlan. A bűnelkövetés szubjektív okai között vezető helyet foglal el a negatív hatású kortárs csoportba való erős kötődés, valamint a kalandvágy és kíváncsiság érvényesülése, mely kompenzációs hatású az alacsony önértékelés mellett. Jellemző a szülői felügyelet hiánya, a felügyelet nélküli céltalan szabadidő eltöltés jelentős szerepet játszik abban, hogy a fiatalok bűncselekmények elkövetőivé válnak. A fiatalokúak kikerülve a szülői ellenőrzés alól könnyebben követnek el megdöntölatlan cselekményeket, és sokszor akaratlanul is, egymást bátorítva bűnelkövetővé válnak.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiáról, valamint végrehajtásának a 2012–2014. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről szóló 1430/2011. (XII. 13.) Korm. határozat Mellékletének I.9. pontja kimondja, hogy ki kell dolgozni a *megelőző pártfogás rendszerét*.

A 2015. január 1-től való bevezetése az időben történő beavatkozást, segítségnyújtást jelenti, ha a gyermek ellen elzárással is büntethető szabálysértés, bűncselekmény megvalósítása miatt indult eljárás.

Elsődleges célja a szocializáció elősegítése, a bűnismétlés megelőzése, minél korábbi szakaszban, illetve segítség és támogatás a visszaesés megakadályozása, a társadalomba való beilleszkedés érdekében.

A megelőző pártfogás intézménye a védelembé vételi eljárás keretében, annak specifikus kiegészítéseként került szabályozásra.

- A gyámhivatal a szükséges magatartási szabályok előírását a védelembé vételi eljárás során rendeli el.
- A pártfogó felügyelő részt vesz az elrendelés szükségességéről való döntés megalapozásában (környezettanulmány, kockázatértékelés), tartalmi elemeinek meghatározásában (magatartási szabályok kiválasztása), és közreműködik a végrehajtásban.
- Együttműködik a gyermekjóléti szolgálat és a megelőző pártfogó.
- Fenntartható nevelésbe vétel elrendelése esetén is.

A 2015. január 1-től alkalmazott környezettanulmány és kockázatértékelés (gyámhatóság és nyomozóhatóság megkeresése alapján készülő) célja:

- a gyermekkorú, illetve fiatalkorú kriminális veszélyeztetettsége szintjének felmérése, annak eldöntése, hogy szüksége van-e a megelőző pártfogás, mint korai beavatkozás elrendelésére,
- a veszélyeztetettség csökkentését célzó, a megelőző pártfogó felügyelő kompetenciájába tartozó beavatkozások meghatározása.

A veszélyeztetettség magas foka esetében a megelőző pártfogó felügyelővel történő személyes találkozás gyakoriságára való javaslatétel kötelező, a magatartási szabályként előírható beavatkozásra való javaslatétel opcionális [Pfr. 16/B.§ (2)].

A veszélyeztetettség közepes foka esetében a pártfogó felügyelő javasolhatja a megelőző pártfogás elrendelését, ebben az esetben a megelőző pártfogó felügyelővel történő személyes találkozás gyakoriságára, illetve a magatartási szabályként előírható beavatkozásra való javaslatétel opcionális.

A veszélyeztetettség közepes foka esetében, ha a pártfogó felügyelő nem javasolja a megelőző pártfogás elrendelését, a veszélyeztetettség enyhítése céljából egyéb intézmények és személyek közreműködésére javaslatot tehet [Pfr. 16/B.§ (4)].

Ha a fiatalkorú terhelt esetében a megelőző pártfogás elrendelése kizárt és a fiatalkorú veszélyeztetettsége magas fokú, a pártfogó felügyelő magatartási szabályként előírható beavatkozásra javaslatot tehet [Pfr. 16/B.§ (3)].

A veszélyeztetettség alacsony foka esetében a pártfogó felügyelő magatartási szabályként előírható beavatkozásra javaslatot tehet.

2017. évben 1 fő vonatkozásában lett elrendelve megelőző pártfogás.

Ha a nyomozóhatóság a fiatalkorú elleni büntetőeljárásban a fiatalkorúval kapcsolatos környezettanulmány, illetve a gyámhatóság büncselekmény vagy elzárással is sújtható szabálysértés miatt indult védelembé vételi eljárásban, vagy a már fennálló védelembé vétel mellett a gyermekkorúval vagy fiatalkorúval kapcsolatos környezettanulmány beszerzése iránt intézkedik, a pártfogó felügyelő a környezettanulmány elkészítésével egyidejűleg elvégzi a gyermekkorú vagy a fiatalkorú veszélyeztetettségének bűnmegelőzési szempontú kockázatértékelését.

A megelőző pártfogás végrajtása során a gyermekkorú vagy a fiatalkorú bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének csökkentése érdekében a megelőző pártfogó felügyelő, a gyermekjóléti szolgálat családgondozója kölcsönös tájékoztatás mellett, együttműködik. Mindezek megvalósulásának érdekében munkájuk során továbbra is számítanak együttműködésükre.

7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS, A CIVIL SZERVEZETEK RÉSZVÉTELE A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁSOK ELLÁTÁSÁBAN

A gyermekjóléti szolgáltatások ellátásába civil szervezetek közvetlenül nem kapcsolódnak be. A település valamennyi oktatási intézményében működik azonban intézményt segítő alapítvány.

Az ifjúság kulturális, művészeti, sport életének fejlesztése terén egyre több és aktívabb civil szervezet (egyesület) működik, melyek működési területükön jó eredményeket érnek el és hatékonyan hozzájárulnak a gyermekek egészségének, kultúrájának fejlesztéséhez, személyiségük mind teljesebb kibontakozásához.

A Városi Könyvtár

A Könyvtár 2017. évben célul tűzte ki a népi kézműves hagyományok gyerekekkel való megismertetését, valamint a felelős állattartás és az állatvédelem megismertetését.

2017. évtől az általános iskolás tanulók részére Fábián Attila, a Tiszaöldvári Önkormányzati Tűzoltóság parancsnoka *pályaorientációs előadásokat* tartott a Gyermekkönyvtárban. A foglalkozásokon a gyerekek megismerkedhettek a tűzoltók sokrétű és áldozatos munkájával.

A népi hagyományörző foglalkozásokra az általános iskolák alsó tagozatos tanulókat invitálták a Gyermekkönyvtárba. Meghívott előadó *Juhászné Hídvégi Edit mézeskalács-készítő, játszóház vezető*, martfűi tanító néni, aki maga is Tiszaöldváról származik.

Edit néni a mézeskalács készítés és díszítés fortélyai előtt megismertette a gyerekeket a mézeskalács történetével, egészen az ókortól kiindulva napjainkig. Tette mindezt úgy, hogy előadásában a legérdekesebb, eddig még nem ismert történelmi elemeket ismertette, vegyítve a népi, paraszti ismeretekkel, kiegészítve a húsvéti és a karácsonyi vallási elemekkel.

A Városi Könyvtár „NÁLATOK LAKNAK-E ÁLLATOK?” - Könyvtár a felelős állattartás és az állatvédelem megismertetéséért címmel hirdetett programjai, az év folyamán folyamatosan valósultak meg:

- Egész évben, a jelentkező osztályokban kiselőadások segítségével ismerkedhettek meg a fiatalok a felelős állattartás legfontosabb tudnivalóival.
- Tavasszal gyermekrajz pályázatot hirdettek : „Így szeretem és védem az állatokat!”-címmel.
- Hagyományos, évenkénti „Könyvtári fejtörő” feladataikat az állatvédelem jegyében adták közre, kétfordulós olvasópályázat formájában.
- A témában mesék, regények megismertetése, az empátia fejlesztése biblioterápiás módszerekkel.

Pszichológusok régóta tanítják, hogy az állatok bántalmazása nem csupán egy átmeneti viselkedészavar, hanem komoly elmebetegség tünete. Pszichológiai kutatások kimutatták, hogy azok az emberek, akik állatot bántalmaztak, nem állnak meg az állatoknál, sokan közülük embertársaik ellen fordulnak. Állatokkal és gyermekekkel szembeni erőszak, családon belüli erőszak és erőszakos bűncselekmények: a kapcsolat, amit nem lehet figyelmen kívül hagyni!

A megoldás a fiatal nemzedék szemléletváltásában, oktatásában, felvilágosításában gyökerezik.

Felismerve az állatvédelem fontosságát, és élve az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény IX. fejezetének 43/A. paragrafusának felhatalmazásával, mely kimondja, hogy

- az állatokkal szembeni megfelelő magatartásra, gondoskodásra nevelést, az állatok megismertetését az iskolai általános képzésbe, a szakképzésbe és az ismeretterjesztésbe be kell építeni.
- a fent említett feladatok végrehajtását az állami és önkormányzati szervek, valamint az oktatási intézmények kötelesek előmozdítani.

A gyerekek szívesen jöttek ezekre a programokra a Gyermekkönyvtárba, ami mindenképpen a folytatásra ösztönözi a Könyvtár dolgozóit.

A Városi Művelődési Ház

A Városi Művelődési Ház alapító okiratában megfogalmazott közművelődési tevékenységéhez kapcsolódóan számos gyermek-ifjúsági csoport működésének ad helyet valamint szervez ennek a korosztálynak rendezvényeket, programokat.

A gyermekek szabadidejének hasznos és tartalmas eltöltését segítik az intézményben működő következő foglalkozások: balett oktatás, társastáncoktatás, moderntánc oktatás, hipp-hop tánc oktatás, darts edzés. 2017. év szeptemberétől kibővült ez a lehetőség a Kunszentmártoni Magán zeneiskola zene oktatásával. Ugyanakkor a gimnáziumi diákok részvételével filmklub alakult, ahol hetente egyszer a korosztályuknak megfelelő filmet néznek meg és beszélnek meg az ezzel kapcsolatos érzéseiket. Örömmel tapasztalták, hogy az évek óta működő Irodalmi Körnek is tagjai a helyi gimnázium tanulói. Az általuk kiadott Tiszaöldvári Verselők kötetben a diákok versei is megjelentek.

Tapasztalatok szerint a gyermekek általános iskolai korcsoportjainak sokkal több szabadidős tevékenységre van lehetőségük, mint a nagyobb korosztály számára. Ezért tartják fontosnak, hogy az intézményben végzi tevékenységét az ANIME Klub, amelynek tagjai a japán rajzfilmeket és szerepjátékokat kedvelő fiatalok, akik között találunk 18 évet betöltött fiatalot is. E két csoport már a nagyobb korosztályhoz tartozó fiatalokat segíti a szabadidejük hasznos eltöltésében. Közvetlen kapcsolatuk van a BMX sportot kedvelő csoporttal, a cserkészekkel, a 24 órás vetélkedőt szervező fiatalokkal. Ugyanakkor a legnagyobb létszámú csoportok a mozgáskultúrával kapcsolatos foglalkozásokon vannak, ahol az óvodástól a felsőoktatásban tanuló gyermekek korosztályával bezárólag részt vesznek.

Jó kapcsolatot ápolnak a város oktatási intézményeivel és az ott működő diák-önkormányzatokkal.

Az intézmény által szervezett rendezvények és programok a következők:

Filmvetítések, játszóházak, majális és gyermeknap, főzőverseny alkalmával családi programok, színházi gyermekelőadások, filharmóniai bérletsorozat, cirkuszi előadások. Adventi programsorozat és Karácsonyi Falu. Több alkalommal a helyi gyermekotthon olyan diákjait fogadták az intézményben filmvetítésre, akiket nem vittek haza hétvégére. A nagyobb korosztály számára szórakozást biztosító diszkó szervezése más szórakozóhellyel. Több alkalommal helyet biztosítottak a gyermekek kapcsolattartásához a családdal az Egyesített Szociális Intézmény kérésére.

A családban felnövekvő gyermek esetében is fontos a szabadidejének hasznos és tartalmas eltöltése. A szülő felelőssége gyermekének ilyen irányú elfoglaltságának irányítása, amelyhez segítséget próbálnak nyújtani a programjaikkal, a gyermekekkel kapcsolatos tevékenységükkel.

A legfontosabb cél a gyermekek hasztalan csavargásának elkerülése, amely a felnőttek közös felelőssége. A nyár folyamán új lehetőségként foglalkoztató tábor szerveztek, hiszen tudjuk milyen nehéz a dolgozó szülőknek megoldani a nyári felügyeletet gyermekeik számára.

Római Katolikus Plébánia

A katolikus hit-és erkölctan foglalkozásokon és az ifjúsági összejöveteleken a gyermekeket és a diákokat az Egyház által képviselt pozitív erkölcsi értékek alapján nevelik. Céljuk többek között a helyes önismeret és közösségi szemlélet kialakítása, egészséges emberi kapcsolatok létrehozása és ápolása, a társadalomban vállalt aktív szerepvállalás kezdeményezése.

Ennek gyakorlati megvalósításaként a plébánia csatlakozott a Váci Egyházmegyén belüli egyik ifjúsági régióhoz, a Tiszamenti Nagyboldogasszony Ifjúsági Közösséghez. Közös szervezik a tiszamenti plébániák régiós találkozóit, bekapcsolva tiszaföldvári diákjaikat a környező települések plébániáinak közösségi életébe. Kölcsönösen segítik egymást a lelki fejlődésben, programok kialakításában, rendezvényeik nyitottak minden érdeklődő számára. Az elmúlt évben második alkalommal megrendezett egyházközségi farsang (január 28-án a Városi Művelődési házban) és majális (május 1-én) szervezésének nagy részét az ifjúsági közösség tagjai végezték, mindkét rendezvényen közel százan vettek részt fiatalok és idősek egyaránt. Régiós ifjúsági találkozókat szerveztek itt Tiszaföldváron és a környékbeli településeken, ifjúsági hangversenyt tartottak július 7-én a Város Művelődési Házban, valamint augusztus 1-én a Penny Market melletti téren. Ingyenes nyári napközis tábor rendeztek az érdeklődők részére (köztük hátrányos helyzetű , fogyatékkal élő gyermekek számára is) a plébánián július 3-tól július 5-ig. 2017. június 28-án az egyházközség Szent Rita Karitás Csoportja a hitoktatók segítségével egész napos kirándulást szervezett Szavasra 26 hátrányos helyzetű, rászoruló általános iskolás gyermek részére.

A plébánia bekerített, táborozásra kialakított közel egy hektáros szabadidő parkjában valósult meg a tiszamenti plébániák fiataljainak nyári, régiós nagytábora. Tavaly július 31 és augusztus 6 között 90-en táboroztak itt, a résztvevők közel fele tiszaföldvári volt. Az idei nagytábor is itt lesz.

Kéthetente drog- és alkoholmentes szórakozási lehetőséget, összejövetelt tartanak fiataljaiknak a plébánián. Év közbeni rendezvényeiket ingyenesen rendezik, hogy az anyagilag hátrányos helyzetű gyermekek is részt tudjanak rajtuk venni, útiköltségeikhez hozzájárulnak.

2016 őszétől kezdve a Tiszaföldvár-homok területén lakásotthonokban élő és nevelkedő gyermekek részére biztosítanak rendszeres foglalkozásokat és szabadidős programokat. Mindemellett ifjúsági és gyermekvédelmi programjaikon vallási hovatartozástól függetlenül bárki részt vehet a tiszaföldvári gyermekek és diákok közül.

Karitasz csoportjuk az elmúlt évben 61 helyi gyermekes családhoz, illetve egyedülálló idős emberhez juttatott el tartósélelmiszer csomagot. Év közben is támogatták a rászoruló családokat. Szorgalmazták, hogy közintézményeikben gyermekeik és fiataljaik közül minél többen tartozzanak pozitív erkölcsi értéket képviselő közösséghez (sport, kulturális,vallási stb.), amely megtartó erőt jelent számukra a káros hatásokkal szemben.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Az önkormányzati feladatellátásban jelentős segítséget jelent, hogy Tiszaföldváron a jelzőrendszer tagjai között az együttműködés kiemelkedően jól működik. A jelzőrendszer tagjai a beszámoló elkészítéséhez is magas szakmai színvonalat képviselő tájékoztatást nyújtottak, melyekből kivétel nélkül kitűnik a gyermekvédelem és gyermekjólét központi témaként történő kezelése, és naprakész ismeretük a jelenleg legsúlyosabbnak ítélt problémákról és azok kezeléséről.

A beszámoló elkészítésében segítséget nyújtóknak ezúton is köszönetet mondunk. A beszámoló a következő intézmények írásos anyagai alapján került kidolgozásra: Belterületi Óvoda (Rusznák Sándorné intézményvezető), Vadárvácska Óvoda (Bene Józsefné intézményvezető), Homoki Óvoda (Nagy Lajosné intézményvezető), Papp Bertalan Ószőlői Általános Iskola (Borbély Lászlóné intézményvezető), Homoki Általános Iskola (Lázárné Kiss Edit intézményvezető), Kossuth Lajos Általános Iskola (Lakatosné Tóth Anita intézményvezető), Hajnóczy József Gimnázium, Humán Szakgimnázium és Kollégium (Vass Zoltán intézményvezető), Révay György Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium (Szabó Mihály intézményvezető), Védőnői Szolgálat dolgozói, Városi Könyvtár (Gyarmatiné Sajtos Brigitta intézményvezető), Városi Művelődési Ház (Dobróka András intézményvezető, Boros Istvánné szervező) Római Katolikus Plébánia (Kovácsik Antal plébániavezető) Városi Bölcsőde (Tóthné Barta Mária intézményvezető), Egyesített Szociális Intézmény (Czene Krisztina intézményvezető, Árvai Irén szakmai vezető), Kunszentmártoni Rendőrkapitányság (Jordán Katalin c.r. őrnagy, Simon Imre r. alezredes. kapitányságvezető) Jász-Nagykunszolnok Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Igazságügyi Osztály (Tóth Mónika és Benkéné Szamecz Anita pártfogó felügyelők), Tiszaföldvári Polgármesteri Hivatal Szervezési és Igazgatási Osztály.